

## LIETUVOS PREZIDENTĖ ĮSPĖJO APIE RUSIJOS SPAUDIMĄ

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė rugsėjo 26 d. sakydama kalbą Jungtinių Tautų būstinėje New York atkreipė pasaulio vadovų dėmesį į Rusijos spaudimą suartėjimo su Europa siekiančioms Rytų partnerystės šalims.

„Po dviejų mėnesių Vilniuje kelios Rytų Europos šalys planuoja įtvirtinti savo pasiryžimą užbaigti skausmingas, bet būtinas reformas, kurios reikalingos jų ekonominiam augimui, politiniam pastovumui ir visuomenės darnai užtikrinti“, - sakė D. Grybauskaitė JT Generalinės Asamblėjos 68-ojoje sesijoje.

„Tos šalys ilgus metus sunkiai siekė vidinio sutarimo dėl reformų, jų krypties ir masto. Jos mokėsi iš savo klaidų, mobilizavo vidinius išteklius kurdamos savo ateitį. Šioms valstybėms nebuvo lengva apsispręsti dėl raidos kelio. Tačiau jos susidūrė su prekybos apribojimais, prekėms taikomais draudimais, manipuliavimu energetinių išteklių kainomis, spaudimu ir atviru žeminimu informacinėje erdvėje“, - kalbėjo Lietuvos vadovė.

D. Grybauskaitė, neįvardydamą Rusijos, pažymėjo, kad „vis dar atsiranda norinčiųjų

primesti vieną ar kitą raidos kelią, taikant ekonominį, energetinį ar kibernetinį spaudimą, teikiant iškreiptą informaciją ar grasinant“.

Prezidentės teigimu, su spaudimu susidūrė ir Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti Lietuva.

„Juk labai sunku rinktis, kai už savo laisvą pasirinkimą sulauki ne palaikymo ir patarimų, o grasinimų pakelti dujų kainas arba sustabdyti prekybą. Esant tokiam spaudimui, sunku vykdyti reformas, kurios įgalina visuomenės narius ir atveria jiems galimybes dalyvauti valstybės kūrimė“, - sakė D. Grybauskaitė.

**Per lapkritį Vilniuje vyksiantį Rytų partnerystės viršūnių susitikimą tikimasi pasirašyti asociacijos ir laisvos prekybos sutartį tarp ES ir Ukrainos bei atitinkamus susitarimus su Gruzija ir Moldova.**

Ukraina, Moldova ir Armėnija pastaraisiais mėnesiais praneša apie Rusijos taikomas spaudimo priemones. Rugsėį Rusija pradėjo taikyti griežtą vežėjų patikrą išskirtinai Lietuvoje registruotiems kroviniams automobiliams.

LRT



Kiekviena šalis turi pasirinkti savąjį vystymosi kelią, galios demonstravimo ar buferinių zonų kūrimo laikas jau baigėsi, pasaulio vadovams pabrėžė Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, sakiusi kalbą 68-uosiuose Jungtinių Tautų (JT) Generalinės Asamblėjos debatuose. EPA-ELTA nuotr.

## SUSITARTI SU IRANU GALIMA PER KELIS MĖNESIUS

Washington D.C., rugsėjo 27 d. (ELTA). JAV valstybės sekretorius John Kerry mano, kad susitarti su Iranu dėl branduolinės problemos galima per kelis mėnesius. Bet, pasak jo, viskas priklauso nuo to, kiek Teheranas bus pasirengęs bendradarbiauti.

Interviu televizijos kanalui CBS Amerikos diplomatinės vadovas buvo paprašytas pakomentuoti Irano prezidento Hassan Rouhani žodžius, kad

susitarimas dėl branduolinės problemos gali būti sudarytas per 3-6 mėnesius.

„Žinoma, tai įmanoma, - atsakė J. Kerry. - Galima susitarti ir per trumpesnį laiką priklausomai nuo to, kiek Iranas bus pasirengęs bendradarbiauti“.

Valstybės sekretorius pripažino, jog jei iraniečiai žengs „konkrečius žingsnius“ branduolinės problemos sureguliuavimo linkme, tai jie tikriausiai

tikėtis, kad Amerika susilpnins jų šaliai taikomas sankcijas.

„Jungtinės Valstijos tol neatšauks sankcijų, kol nebus užtikrintas galimas patikrinti ir skaidrus procesas, kai mes aiškiai žinosime, ką konkrečiai ketina daryti Iranas su savo (branduoline) programa“, - sakė J. Kerry.

Jis pabrėžė, jog Iranas turėtų atidaryti tarptautiniams inspektoriams savo požeminę gamyklą Ford, kur sodrinamas uranas, kad parodytų ketinimų rimtumą.

problema, Padnestrė iš esmės tapo Kišiniovo nekontroliuojama teritorija.

Tiraspolis nesulaukė tarptautinio pripažinimo, bet to aktyviai siekia. Kišiniovas siūlo Padnestrei autonomiją Moldovos sudėtyje.

## MOLDOVOS SUTARTIS SU ES AŠTRINS PADNESTRĖS PROBLEMA

Briuselis, rugsėjo 27 d. (ELTA). Moldovos asociacijos su Europos Sąjunga sutartis gali sukomplicuoti Padnestrės sureguliuavimo problemą. Tai penktadienį interviu naujienu agentūrai „RIA Novosti“ pareiškė Rusijos nuolatinis atstovas prie ES Vladimir Čižov.

Jis pabrėžė, kad Moldovoje iš esmės egzistuoja dvi lygiagrečios ekonomikos - dviejuose Dnestro krantuose. Pasak

V. Čižov, kolegoms moldavai neneigia šios problemos rimtumo, bet „deda viltis į ES, kuri esą viską išspręs“.

60 procentų Padnestrės gyventojų sudaro rusai ir ukrainiečiai. Regionas siekė atsiskirti nuo Moldovos dar iki SSRS iširimo, bėgštaudamas, kad Moldova prisijungs prie Rumunijos. 1992 metais, po nesėkmingo Moldovos valdžios mėginimo jėga išspręsti

## GRUZIJOS PREZIDENTAS JUNGTINĖSE TAUTOSE GRIEŽTAI KRITIKAVO RUSIJOS POLITIKĄ

Baku, rugsėjo 26 d. (ELTA). Trečiadienį Gruzijos prezidentas Michailas Saakašvilis savo kalboje JT Generalinės Asamblėjos sesijoje griežtai kritikavo Rusijos veiksmus, praneša Azerbaidžano naujienų agentūra „Trend“.

Jis nepašykštėjo kritikos ir Eurazijos sąjungos idėjai, kurią Maskva iškelė 2011 metų rudenį.

Pasak M. Saakašvilio, Eurazijos sąjunga yra visiškai priešingybė Europos Sąjungai, kadangi ji grindžiama idėja atkurti sovietinę imperiją.

Prezidentas prašė tarptautinę bendriją padėti pakeisti situaciją, susijusią su Rusijos ir Gruzijos santykiais. „Nors

naujoji Gruzijos vyriausybė mėgina sureguliuoti santykius, Maskva tebesilaiko griežtos linijos. Rusija yra prieš viską, kas nauja ir pažangu. Mūsų pastangos normalizuoti santykius neduoda rezultatų“, - pažymėjo prezidentas.

Anot M. Saakašvilio, Gruzija turi būti pasirengusi tam laikui, kai Rusijos kariuomenė pasitrauks iš Gruzijos ir Kaukazo, ir tada „gruzinų tauta priims į savo glėbį savo brolius abchazus ir osetinus“. „Ir ši diena ne taip toli, kaip daugelis mano“, - pridūrė jis. Gruzijos prezidentui sakant kalbą, Rusijos delegacija paliko JT Generalinės Asamblėjos posėdžių salę.

## JT INSPEKTORIAI TIRS SEPTYNIAS ĮTARIAMAS CHEMINES ATAKAS SIRIJOJE

Damaskas, rugsėjo 27 d. (ELTA). Jungtinių Tautų (JT) inspektoriai Sirijoje tirs iš viso septynias teritorijas, kuriose, kaip įtariama, buvo

panaudotas cheminis ginklas, skelbia AP.

Inspektoriai siekia nustatyti, ar trys cheminės atakos buvo įvykdytos po rugpjūčio

21 dienos atakos Gutos priemiestyje, kur, JT duomenimis, žuvo 1 tūkst. 429 žmonės.

Sirijos vyriausybė ir sukilėliai dėl atakos kaltina vieni kitus.

## ŽINIOS IŠ VILNIAUS

**Jau prieš ketverius metus** Lietuvoje buvo aišku, kad tik vienas mobiliojo ryšio operatorius gali automatizuotai teikti vietos duomenis Bendrajam pagalbos centrui (BPC), kai telefone neveikia SIM kortelė. Bet Europos Komisijai (EK) tuomet buvo pateikta priešinga informacija. Dėl numerio 112 sistemos nepakankamo funkcionalumo EK dar 2006 m. pradėjo bylą prieš Lietuvą. 2009 m. rugsėjį byla nutraukta. Pasirodo, Lietuva nuo sankcijų bėgo pranešdama Briuseliui, kad skambinančiojo vietos nustatymo funkcija veikia visuose tinkluose, įskaitant ir atvejus, kai įrenginyje neveikia SIM kortelė.

**Lietuvos Vidaus reikalų** ministerija dar prieš keturis metus skelbė, kad europiniai reikalavimai yra vykdomi ir teisminis procesas prieš Lietuvą buvo nutrauktas. Tačiau po įvykusios tragedijos Panevėžio rajone paaiškėjo, jog vietos nustatymo paslaugą skambinant be SIM kortelės automatizuotai teikia tik „Tele 2“. Pagrobta nepilnametė, vežama automobilio bagažinėje, skambino BPC, tačiau negalėjo pasakyti, kur yra. Kadangi merginos telefone nebuvo SIM kortelės, pagalbos tarnybos negalėjo nustatyti jos buvimo vietos. Po kurio laiko pareigūnai išprievartautą merginą rado žiauriai nužudytą. Netrukus po nusikaltimo buvo sulaikyti trys įtariamieji. Du iš jų suimti trijų mėnesių laikotarpiui

**Jungtinėse Valstijose** lankęsis Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas teigia, kad jo kalbinti čia gyvenantys lietuviai tikino šioje šalyje nematę buvusios teisėjos, Seimo narės Neringos Venckienės. Jis sakė apie N. Venckienę klausinėjęs daugelio lietuvių, taip pat ir sutiktųjų Čikagoje esančioje lietuviškoje Švenčiausios Mergelės Marijos gimimo bažnyčioje. „Susitikau su kunigu Jauniumi Kelpšu. Jis nėra jos matęs taip, kaip čia kalbėjo Lietuvoje, kad jisai ten buvo susitikęs. Aš klausiau daugelio lietuvių šalia kitų klausimų visada pabaigoje arba neformaliai bendraujant, ar jūs matėte Neringą Venckienę. Tai niekas nėra jos matęs. Arba jie iš tikrųjų slepia ir meluoja, arba iš tikrųjų jos ten nėra, arba kažkur yra, tiesiog niekas jos nematė. Kunigas negali meluoti“, - spaudos konferencijoje Seime sakė parlamento vadovas.

**Nuo Lietuvos rinkėjų** pabėgusi Neringa Venckienė beldžiasi į skaitytojų širdis. 6 mėnesius besislapstanti parlamentare parašė trečiąją knygą. Kaip ir ankstesnėse, rašytoja į šuns dienas išdėjo Lietuvą, Laimutę Stankūnaitę ir pedofilijos byloje išteisintą Andrių Ūsą. „Info TV“ praneša, kad knyga žada pasidomėti ir nužudyto teisėjo Jono Furmanavičiaus artimieji, N. Venckienei ir jos šalininkams rengiantys bylą dėl šmeižto.

**Jeigu Lietuvos Seimo** narys atsisako pasinaudoti teisės į gynybą garantija, neatvyksta į posėdį ir nepraneša, kur jis yra, **toks jo elgesys negali būti laikomas kliūtimi pradėti apkaltos procedūrą**, teigia konstitucinės teisės ekspertas prof. Vytautas Sinkevičius. „Antraip turėtume situaciją, kad vykdyti apkaltos nebūtų įmanoma niekam, nes niekas neatvyktų į posėdį, nepateiktų paaiškinimų ir apkalta būtų neįmanoma“, - tvirtina jis. Ar Lietuvos Seimas ryšis atsikratyti beveik pusmetį darbe nesirodanti ir greičiausiai iš Lietuvos pasprukusia Seimo nare Neringa Venckiene?

**Kauno hidroelektrinę** (KHE) statę inžinieriai nepritaria sprendimui pavadinti ją mirusio **prezidento Algirdo Mykolo Brazausko vardu**: vienuolikos statytojų pasirašytame kreipime teigiama, kad jo indėlis į KHE statybą labai nedidelis bei siūloma palikti senąjį pavadinimą. „A. M. Brazauskas Kauno HE statybos direkcijoje dirbo trumpą laiką, nepateikė jokių vertingų pasiūlymų. Pavadinti jo vardu objektą, kuriame dirbdamas nepasizymėjo, būtų neteisinga ir šventvagiška kito taip pat labai gerbiamo ir nusipelnusio Lietuvos energetikai asmens Jono Velaniškio atžvilgiu“, - rašoma kreipime.

**Šiaulių apygardos** prokuratūros prokurorai baigė ikiteisminį tyrimą dėl praėjusiais metais Tytuvėnų Bernardinų vienuolyno palėpėje kilusio gaisro. Pasak prokuratūros išplatinto pranešimo, Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai ir prokurorai nustatė, kad 2012 metų sausį vienuolyno palėpėje kilusio gaisro priežastis buvo netinkamai eksploatuojamas pastato palėpėje įrengtas kieto kuro katilų dūmtraukis, kuriam įkaitus užsidegė medinės stogo konstrukcijos.

**Žiniasklaidai paskelbus**, kad politinėje kovoje dėl Prezidento posto lygiavertis varžovas dabartinei Lietuvos vadovei būtų premjeras socialdemokratas Algirdas Butkevičius, pats ministras pirmininkas sako, jog socialdemokratų partija dar turės nueiti netrumpą vidinių diskusijų kelią, kad apsispręstų, kas iš jos vedančiųjų bus keliamas kandidatų artėjančiuose Prezidento rinkimuose. Lietuvą valdanti partija įvardijo dar penkis vadus, kurie galėtų būti alternatyva A. Butkevičiui. Tai: sveikatos apsaugos ministras Vytenis Povilas Andriukaitis, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Taip pat Europos Parlamento nariai Vilija Blinkevičiūtė ir Zigmas Balčytis. *ELTA, LRT, trytas*



Jungtinėse Amerikos Valstijose su darbinio vizitu viešintis Lietuvos Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas susitiko su JAV Atstovų rūmų pirmininku John Boehner. Seimo vadovas įteikė kvietimą atvykti į Vilnių kitų metų pradžioje, kuomet bus minimos 23-iosios tragiškų Sausio 13-osios įvykių metinės ir Laisvės gynėjų diena. Nuotraukoje (iš k.): Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Valstijose Žygimantas Pavilionis, Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojas Petras Auštrevičius, JAV Atstovų rūmų pirmininkas John Boehner, Lietuvos Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas, Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojas Vytautas Gapšys, Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojas, Europos reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas, Lietuvos Seimo narys, Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Emanuelis Zingeris.

LR URM nuotr.

## NORI IŠBANDYTI „DIPLOMATINĮ KELIĄ“ SU IRANU

**New York**, rugsėjo 24 d. (ELTA). Iš Irano pasigirdus nuosaikiems tonams, JAV prezidentas Barack Obama pareiškė esąs atviras abiejų šalių suartėjimui. „Aš tvirtai tikiu, kad turi būti išbandytas diplomatinis kelias“, - sakė jis antradienį JT Generalinėje Asamblėjoje New York. Tačiau abi šalys esą negali savo sudėtingų santykių sureguliuoti „per naktį“. Teheranas privalo

„skaidriais“ ir „konkrečiais“ veiksmais parodyti, kad nesiekia susikurti branduolinės bombos, pabrėžė prezidentas, praneša agentūra *AFP*.

B. Obama teigė paprašęs savo valstybės sekretoriaus John Kerry ieškoti kompromiso su Teheranu.

Kalbėdamas apie konfliktą dėl Sirijos cheminio ginklo, B. Obama dar kartą pareikalavo „stiprios“ JT Saugumo

Tarybos rezoliucijos, grasiinančios sankcijomis Sirijos prezidentui Bashar al Assad. B. al Asad esą turi pajusti padarinius dėl nuodingųjų dujų panaudojimo.

Nėra abejonių, kad Damasko režimui tenka atsakomybė už ataką, per kurią žuvo daugiau kaip 1,000 žmonių, pabrėžė B. Obama. Esą įžeidimas yra tvirtinti, kad nuodingąsias dujas rugpjūčio 21-ąją prieš Sirijos gyventojus panaudojo kažkas kitas, o ne B. al Asad pajėgos.

## JAV PASIRAŠĖ GLOBALIĄ GINKLŲ PREKYBOS SUTARTĮ

**New York**, rugsėjo 25 d. (ELTA). JAV pasirašė pirmąją globalią Ginklų prekybos sutartį (ATT). Valstybės sekretorius John Kerry New York padėjo parašą po sutartimi, nustatančia vieningus standartus įprastinių ginklų sandoriams. Ši sutartis yra „reikšmingas žingsnis“

pasaulinėms taikos pastangoms, sakė J. Kerry. Sutartį dar turės ratifikuoti Kongresas Washingtono. JAV yra didžiausia ginklų eksportuotoja pasaulyje, praneša agentūra *AFP*.

Prekybos ginklais sutartį po daug metų trukusių derybų balandį priėmė Jungtinės

Tautos (JT). Sutartis ją pasirašiusias šalis įpareigoja įvertinti, ar su tiekiamais ginklais gali būti vykdomi sunkūs žmogaus teisių pažeidimai. Be to, turi būti neleista, kad ginklai patektų į teroristų ir organizuoto nusikalstamumo atstovų rankas.

## A. MERKEL PERGALĖ VOKIETIJOS PARLAMENTO RINKIMUOSE

**Atėnai**, rugsėjo 23 d. (ELTA). Vokietijos kanclerės Angela Merkel partija per Vokietijos parlamento rinkimus surinko daugiausia balsų ir tai kelia susirūpinimą Graikijoje.

Centro kairiųjų dienraštis *Ta Nea* į pirmąjį puslapį įdėjo A. Merkel nuotrauką su karūna ant galvos ir prierišu „Taupymo karalienės triumfas“, praneša *BBC*.

A. Merkel šioje šalyje vertinama kaip griežto taupymo priemonių, įvestų Graikijoje mainais į 2010 m. finansinę paramą, iniciatorė.

Finansų rinkos į naujausius įvykius Vokietijoje reaguoja santūriai, nes investuotojai nekantriai laukia naujienų apie

sudaromą koaliciją šalyje.

Graikija dėl rekordinio nedarbo šalyje, kuris šiuo metu sudaro beveik 28 proc., kaltina paskelbtą griežto taupymo programą.

„A. Merkel simbolizuoja drastišką biudžeto mažinimą, kurio reikalaujama iš Graikijos, - teigia *BBC* Atėnų korespondentas Mark Lowen, - todėl perspektyva, kad ji dar ketverius metus bus prie valdžios vairo, ne per daugiausia džiugina“.

Graikijai reikalinga papildoma 10 mlrd. eurų finansinė parama iš tarptautinių kreditorių kitiems metams, ir dabar, pasibaigus rinkimams Vokietijoje, šios derybos bus pradėtos.

Graikijos vyriausybė pasisako prieš tolesnę griežto taupymo programą.

Kai kurie graikai tikisi, kad kanclerė A. Merkel į koaliciją pasikvies socialdemokratų vadovą Peer Steinbrueck. Jis ne kartą kritikavo griežto taupymo programą ir ragino imtis daugiau augimą skatinančių priemonių siekiant padėti šiai sunkumų slegiamai ekonomikai.

Tačiau M. Lowen abejoja: „Vargu ar galima tikėtis iš Berlyno permaitintų politikų, ypač kai kanclerės kovos su euro zonos krize politikai pritaria tiek daug šalies rinkėjų.“

A. Merkel partija per rinkimus surinko daugiausia balsų, bet jai reikia koalicijos partnerių. Kanclerė anksčiau sakė, kad palaiko ryšį su antrąja pagal dydį SPD partija.

**LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS**  
**THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER**

**DIRVA**

TEL. (216) 531-8150  
FAX (216) 531-8428

E-mail: [dirva@ix.netcom.com](mailto:dirva@ix.netcom.com)

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

**Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President**

**Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor**  
2713 West 71<sup>st</sup> St, Chicago, IL 60629-2005

**Gediminas Markevičius, maketavimas**

**DIRVA (USPS 157-580)**

Postmaster: Send address changes to DIRVA  
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

**PRANCŪZAMS - AUKSAS,  
LIETUVIAMS - SIDARBRAS**

Lietuvos rinktinė vieningai užkėlė koją ant nugalėtojų pakyls, nors ir ne ant pirmo laiptelio, kur karaliavo prancūzai. Lietuvos krepšininkai finalinėse rungtynėse nusileido Prancūzijos krepšininkams rezultatu 66:80.

Iš Slovėnijoje vykusio Europos krepšinio varžybų į Vilnių jau sugrįžo Jono Kazlauskio vadovaujama kariauna - Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė. Vyrų pastangas tris savaites vykusiose Senojo žemyno pirmenybėse vainikavo pelnytai iškovoti sidabro medaliai. Mūsų krepšininkai rugsėjo 22 d. vėl vakarą finale 66:80 pralaimėjo Prancūzijai ir pasipuošė sidabro medaliais.

Lietuvos rinktinė yra triskart Europos čempionė (1937, 1939 ir 2003 metų), dvyk iškovojo sidabro medalius (1995 ir 2013), syki pelnė bronzos apdovanojimus (2007).

Europos čempionate Slovėnijoje J. Kazlauskio treniruojami lietuviai pralaimėjo serbams (56:63) ir bosniam (72:78), įveikė makedonus (75:67), latvius (67:59), juodkalniečius (77:70 po pratęsimo), prancūzus (76:62), belgus (86:67), ukrainiečius (70:63), ketvirtfinalyje nugalėjo italus (81:77), o pusfinalyje laimėjo prieš kroatų (77:62).

19 dienų ir 11 rungtynių – tokį maratoną Slovėnijoje teko atlaikyti Senojo žemyno pirmenybių finalininkėms Lietuvos ir Prancūzijos komandoms. Tokiu formatu Europos čempionatas vyko antrą kartą. Pirmąsyk 24 ekipų turnyras išbandytas 2011-ais Lietuvoje. Atrodo, kad 2015 metais Ukrainoje vyksiančiose krepšinio varžybose krepšininkams dėl medalių kautis beveik tris savaites gali tekti paskutinį kartą. Gali būti, kad „FIBA Europe“ atsisakys antro grupių etapo, kurį pakeistų aštuntfinaliai. Tokia sistema vyksta ir pasaulio pirmenybėse.

Lietuvos Prezidentūroje pagerbta Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė, Europos pirmenybėse iškovojusį sidabro medalius. Šventę Lietuvai sukėlusiai rinktinėi prezidentė Dalia Grybauskaitė įteikė valstybinius apdovanojimus, o šie prezidentei padovanojo Europos čempionato sidabro medalį. padovanojo krepšinio kamuolį su rinktinės narių parašais.

Lietuvos prezidentė gavo tikrą medalį, bet nė vienam iš krepšininkų prezidentei jo nereikėjo atiduoti – pasirodo, medalių įteikiama keletu daugiau nei yra rinktinės narių. Be valstybinių apdovanojimų, D. Grybauskaitė krepšininkams įteikė pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai kaklaraiščius.

Atsiimti apdovanojimų į Prezidentūrą atėjo tik penki krepšininkai. „Šiandien žurnalistų daugiau nei krepšininkų“, - išvydusi pustuštę Baltąją salę, pajukavo D. Grybauskaitė. Pasak prezidentės, tai rodo, kad dėmesys krepšininkams išlieka ir po varžybų.

Rinktinės vyriausiasis treneris J. Kazlauskas apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Didžiuoju kryžiumi, treneris Gintaras Krapikas - Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi.

Krepšinio rinktinės nariai Robertas Javtokas, Darius Maskoliūnas, Juozas Petkevičius apdovanoti ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro didžiuoju kryžiumi. Martynas Pocius, Renaldas Seibutis - ordino „Už nuopelnus

**ENERGETINIS SOLIDARUMAS  
EUROPOJE**

Kitais metais sueis dešimtmetis nuo tos dienos, kai išpildėme savo geopolitinę svajonę – tapome visateisiais Europos Sąjungos (ES) nariais.

Narystė ES Lietuvą ne tik grąžino atgal į Europos valstybių šeimą, bet ir suteikė daugybę politinių ir ekonominių galimybių. Prieš dvidešimt dvejus metus retas žmogus būtų patikėjęs, jog ateityje šalies valstybės sienos atsivers nevaržomam asmenų, prekių ir paslaugų judėjimui visame Senajame Žemyne. Šiandien Lietuvos piliečiai ne tik laisvai keliauja ir prekiauja Europoje. Galime tik pasidžiaugti, jog ES sanglaudos politika šalį keičia neatpažįstamai.

**Tačiau skelbti istorijos pabaigą Lietuvai dar per anksti.** Nepaisant visų ES teikiamų privalumų, toli gražu ne visur pasiekėme norimų rezultatų.

Egzistuoja ypatingo dėmesio reikalaujančios sritys, kuriose ES dar tik žengia pirmuosius žingsnius. Viena tokių sričių yra energetika. Čia nedidelė Lietuva, petys į petį su Europa, imasi didžiulių darbų.

Nors už lango jau seniai XXI amžius, mūsų šalis energetikos saugumo prasme nuo Vakarų vis dar atkirsta „geležine energetikos uždanga“.

**Tebebūdami Sovietų Sąjungos laikų energetikos sistemos dalis, su kontinentine Europa neturime nei elektros energijos, nei dujų jungčių.** Uždarę Ignalinos atominę elektrinę netekome ir nuosavų elektros energijos gamybos pajėgumų. Todėl šiandien Lietuva,

kaip ir kitos dvi Baltijos valstybės, didžiąja dalimi yra priklausoma nuo vieno energijos išteklių tiekėjo.

**Energetinė izoliacija ne tik kelia susirūpinimą dėl mūsų šalies energetinio saugumo, bet ir yra tapusi rimta šalies ekonomikos problema.** Dėl brangių energetinių resursų kenčia tiek produkcijos konkurencingumą prarandantys verslininkai, tiek ir permokantys galutiniai vartotojai.

Todėl spręsdama energetinės priklausomybės problemą Lietuva bando atsakyti į du klausimus. Pirmasis iš jų – kaip užsitikrinti saugų energijos išteklių tiekimą. Antrasis klausimas – kaip monopolijų dominuojamame energetikos sektoriuje įvesti laisvosios rinkos taisykles. Belineka pasidžiaugti, jog šių problemų akivaizdoje mūsų šalis nėra palikta vienui viena. Dar tik besiformuojanti bendra ES energetikos politika mūsų šaliai jau pasiūlė instrumentus, kurie tapo Lietuvos energetinio laisvėjimo pagrindu.

Minėtieji ES instrumentai gali būti išskirti į dvi atskiras, bet viena kitą papildančias dimensijas: teisinių bei institucinių rinkos mechanizmų sukūrimą ir fizinių energetinės infrastruktūros plėtrą.

Kalbant apie rinką sukūrimą teisinių mechanizmų įgyvendinimą Lietuvoje, verta pabrėžti mūsų valstybės pažangą šioje srityje. Iš tiesų – į savo teisės aktus perkėlę ir pradėję įgyvendinti III ES energetikos paketą tapome savotiškais Europos energetikos politikos

pirmieiviais.

Lietuvoje III ES energetikos paketas įsigaliojo 2011 m. pavasarį.

Paprastai tariant, III ES paketo tikslas yra sukurti bendrą ES elektros energijos ir gamtinių dujų rinką. Minėtame dokumente numatyta priemonė atskirti energijos tiekimo ir perdavimo veiklas tapo veiksmingiausiu metodu kovojant su mūsų šalyje įsigalėjusiomis energetinėmis monopolijomis.

Tą netiesiogiai pripažįsta ir Rusijos dujų monopolininko „Gazprom“ veiksmai. Rusijos dujininkai nuo pat III ES energetikos paketo įgyvendinimo Lietuvoje pradžios darė junta-mą spaudimą mūsų valstybei. Taip buvo siekiama priversti Lietuvą jei ne atsisakyti, tai bent jau pristabdyti mūsų valstybės planus išskaidyti dujų sektoriaus monopoliją. Tad visai neatsitiktinumas, jog pastaruoju metu girdime apie derybose dėl dujų kainų Lietuvos Vyriausybei keliamus reikalavimus atidėti galutinius nuosavybės atskyrimo terminus.

**Visą ES III energetikos paketo įgyvendinimo laikotarpį Lietuvą nuosavybės atskyrimo klausimais nuolat konsultavo Europos Komisija (EK).** Mūsų šalies pageidavimu EK atstovai neretai dalyvavo ir Lietuvos Vyriausybės bei „Gazprom“ pokalbiuose. Ankstesnės Vyriausybės pasirinktas trišalis diskusijų formatas laikytinas mūsų valstybės pergale. Mat žinodamas, jog Lietuva tiesiogiai su EK derina veiksmus dėl III paketo įgyvendinimo, „Gazprom“ nesiryžo iki galo priešintis ES rinkos reguliacinių mechanizmų idėgimui. Tokiu būdu pavyko sutarti dėl galutinio nuosavybės atskyrimo termino – 2014-ųjų metų.

Kryptingai dėdama pagrindus rinkos sukūrimui energetikos sektoriuje, Lietuva suskubo pasinaudoti ir kitu ES teisiniu svertu. 2011 m. sausį Lietuva konfidencialiai kreipėsi į EK Konkurencijos generalinį direktorą dėl „Gazprom“ piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi ir nesąžiningos kainodaros.

**Lietuvos kreipimasis iššaukė grandininę reakciją** kone visoje Vidurio ir Rytų Europoje. Tyrimas pradėtas atlikus kratas „Gazprom“ ir su ja susijusių įmonių būstinėse Bulgarijoje, Čekijoje, Estijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Slovakijoje. Iki šio tyrimo Rusijos energetikos kompanijos naudojosi bendros ES pozicijos energetikos sektoriuje silpnumu. Šiandien EK Generalinio direktorato veiksmai rodo, kad ES pagaliau ėmėsi užtikrinti savo narių teisinę apsaugą nuo trečiųjų šalių diskriminacinių poelgių

(Nukelta į 4 psl.)

Lietuvai“ Karininko kryžiumi. Rimtautas Gudas, Mindaugas Kuzminskas, Aleksejus Peletskij, Vytenis Trumpickas - ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi. Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu apdovanoti Sigitas Kavaliauskas, Benas Matkevičius, Žydrūnas Vilenčikas.

Krepšininkas Jonas Valančiūnas gavo Prezidentės medalį, nes prieš dvejus metus jau yra apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu ir pagal Valstybės apdovanojimų įstatymą kitą Lietuvos valstybės apdovanojimą gali gauti ne anksčiau kaip po trejų metų.

Apdovanojimo Prezidentūroje neatsiėmė Linas Kleiza, kuris su rinktinė negrįžo į Lietuvą, o išskubėjo į klubą. Prezidentūroje nepasirodė ir Jonas Mačiulis, Tomas Delininkaitis, Mantas Kalnietis, Aidas Buzelis, Donatas Motiejūnas, Linas Kunigėlis. Prezidentūroje nebuvo ir Darjušo bei Kšyštofo Lavrinovičių, nors jiems planuota įteikti Prezidentės medalius. Gauti valstybės apdovanojimo broliai negali pagal įstatymus, nes yra teisti už išprievartavimą.

Lygiai 70 dienų lietas Lietuvos krepšininkų prakaitas atsipirko – jie laimėjo 19 iš 23 per tą laiką žaistų rungtynių (11 iš 12 draugiškų ir 8 iš 11 pirmenybėse) bei iškovojo Europos čempionato sidabrą.

Tai – geriausias lietuvių pasirodymas nuo 2003 m., kai iš Stokholmo buvo parsivežti aukso medaliai. Ir visa tai nepaisant to, kad šių metų rinktinėje buvo tik vienas tikras įžaidėjas Mantas Kalnietis, du nauji žaidėjai - Donatas Motiejūnas ir Mindaugas Kuzminskas bei pasikeitęs trenerių štabas.

Lietuvos Vyriausybė krepšinio rinktinėi už iškovotus sidabro medalius skyrė 240 tūkst. litų premiją.

**S. Tūbėnas**



Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė rugšėjo 25 d. buvusiai JAV valstybės sekretorei Hillary Rodham Clinton įteikė valstybės apdovanojimą. *ELTA nuotr.*

## DALIA GRYBAUSKAITĖ APDOVANOJO HILLARY RODHAM CLINTON IR MICHAEL PHILIP DAVIS

**2013 m. rugsėjo 25 d.** New Yorke su darbo vizitu viešinti Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė buvusiai JAV valstybės sekretorei Hillary Rodham Clinton ir menininkui Michael Philip Davis įteikė valstybės apdovanojimus. Aukščiausias Lietuvos Valstybės apdovanojimas – Vytauto Didžiojo ordino Didysis kryžius skirtas Hillary Clinton už aktyvų sėkmingų dvišalių santykių tarp Lietuvos ir Amerikos skatinimą, už paramą Lietuvos ir visų Baltijos valstybių saugumo užtikrinimui. Neįkainojama Lietuvai ir H. Clinton parama Lietuvos energetinio saugumo siekiams, NATO oro policijos misijos Baltijos šalyse pratęsimą neribotam laikui.

„Lietuva didžiuojasi turė-

dama ištikimų draugų visame pasaulyje, padedančių mums stiprinti nepriklausomybę, kurti saugesnę, pažangesnę ir kultūriškai turtingesnę valstybę. Jūsų pagalba ir indėlis į šandienos Lietuvą yra neįkainojamas darbas ir įkvepiantis pavyzdys visiems ateities Lietuvos kūrėjams”, - sakė šalies vadovė.

Tą pačią dieną, rugsėjo 25 d., Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate New Yorke M. Davis buvo apdovanojamas ordino „Už nuopelnus Lietuvai” Karininko kryžiumi.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas pasveikino susirinkusius ir iškilmingai perskaitė Prezidentės dekretą.

M. Davis – garsaus lietuvių kilmės dailininko Arbit

Blato (1908-1999) išūnis, Metropolitanos operos solistės Reginos Resnik sūnus. Pats būdamas menininku (vadovaudamas muzikiniam teatrui Connecticut valstijoje), labai gerai suprato Arbit Blato kūrybinio palikimo reikšmę Lietuvai. Tris dešimtmečius bendraudamas su Arbit Blatu, jis užsikrėtė simpatija mūsų kraštui. Pagal Arbit Blato testamentą ketvirtadalis Blato kūrinių atiteko jam. Jis ne tik sutiko juos perduoti Lietuvai, bet ir skatino savo motiną Reginą Resnik padaryti tą patį. To dėka Lietuva nuosavybės teisėmis gavo unikalią ir materialiai neįkainojamą dovaną – 362 unikalią Arbit Blato kūrinių kolekciją ir jo archyvą.

*LR generalinio konsulato NY inf.*

### (Atkelta iš 3 psl.) ENERGETINIS...

ir energetikos sektoriuje. Todėl tenka sutikti su ekspertų vertinimu, jog Lietuvos inicijuotas tyrimas turės ilgalaikių pasekmių bendros ES energetikos politikos raidai.

Be ES teisinių mechanizmų perkėlimo į mūsų šalies teisinę bazę nebūtų galima įsivaizduoti ir fizinės energetikos infrastruktūros plėtros Lietuvoje. **Būtent dėl III ES energetikos paketo tapo įmanoma įgyvendinti ir alternatyvą „Gazprom” teikiamaoms dujoms sukurtą suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalo projektą.** Nors 2014-ųjų metų pabaigoje pradėsiantis veikti terminalas finansuojamas iš nacionalinio Lietuvos biudžeto, 87 milijonų eurų paskola projektui suteikė Europos investicijų bankas. Be to, pasinaudodama struktūrinėmis ES lėšomis, Lietuva finansuoja ir šalies dujotiekį sistemą bei

SGD terminalą sujungiančio dujotiekio Klaipėda-Jurbarkas statybą.

Kurdama rinkos sąlygas šalies viduje, Lietuva kartu aktyviai įgyvendina ir atskirų ES valstybių energetikos infrastruktūros sujungimo projektus. Esame atsakingi ne tik už savo, bet ir savo kaimynų – Lenkijos, Latvijos, Estijos – integraciją į bendrą ES energetikos rinką. Šioje srityje būtina pabrėžti ES infrastruktūros tinklų priemonės, bendro intereso projektų ir **Baltijos energijos rinkos jungčių plano (BEMIP) svarbą.** Šios priemonės leidžia tikėtis, jog ES tikslas iki 2020 m. Europos Sąjungos ribose panaikinti vadinamąsias „energetines salas” yra gana realus.

Būtent BEMIP dėka Lietuvoje pradėtos Baltijos ir Skandinavijos elektros energijos rinkos sujungiančios „NordBalt” bei Baltijos šalių ir Lenkijos elektros rinką sujungiančios „LitPolLink” jungčių

statybos. Prisdėdama prie tolesnės regioninės ES energijos rinkos plėtros Lietuva pasiryžo įgyvendinti dar kelis ypatingos reikšmės energetikos projektus.

ES bendrojo intereso projektų sąraše įrašytas Baltijos šalių elektros energijos sistemos prijungimas prie ES elektros perdavimo sistemos yra vienas svarbiausių tokių projektų. Planuojamas sinchroninis Lietuvos, Latvijos ir Estijos elektros energijos sistemos įjungimas į ENTSO-E pagaliau išspręs Baltijos valstybių priklausomybės nuo Rusijos ir Baltarusijos elektros energijos sistemų problemą.

Lietuva taip pat ruošiasi įgyvendinti ir atskirų ES valstybių dujų perdavimo sistemas sujungiančius projektus. Čia išskirtinas Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybinės dujų jungties projektas, prioritetiniu laikomas ne tik Lietuvos, bet ir Lenkijos Vyriausybės. Nauja planuojama magistralinio dujotiekio

## REIKALAUJA NUTRAUKTI GINKLŲ TIEKIMĄ SIRIJAI

**Damaskas,** rugsėjo 24 d. (ELTA). Pradėdamas kasmetinius Jungtinių Tautų (JT) Generalinės Asamblėjos visuotinius debatus, JT generalinis sekretorius Ban Ki Moon paragino tarptautinę bendriją nutraukti ginklų tiekimą Sirijai, praneša agentūra AFP.

„Aš raginu visas valstybes toliau nekurstyti kraujo liejimo ir sustabdyti ginklų tiekimą visoms šalims”, - kalbėjo jis antradienį New York. Ban Ki Moon pabrėžė, kad „karinė pergalė yra iliuzija”.

Pasak JT vadovo, pilietinis karas Sirijoje šiuo metu yra didžiausia saugumo politinė krizė pasaulyje. Jau nužudyta daugiau kaip 100,000 žmonių, dar 7 mln. - buvo priversti palikti savo namus.

Ban Ki Moon savo kalba pradėjo JT Generalinės Asamblėjos visuotinius debatus. Iki spalio 1 d. kalbas juose pasakė visų 193 JT priklausančių šalių, o taip pat asocijuotų valstybių, kaip, pavyzdžiui, Palestina ir Vatikanas, atstovai.

## B. OBAMA DAR KARTĄ PARAGINO SUGRIEŽTINTI GINKLŲ ĮSTATYMĄ

**Washington D.C.,** rugsėjo 23 d. (ELTA). JAV prezidentas Barack Obama per minėjimą, skirtą pagerbti įvykusių žudynių karinio jūrų laivyno bazėje Washington aukų atminimą, dar kartą paragino sugriežtinti ginklų įstatymą, skelbia BBC.

Prezidentas sakė gedintiesiems, kad amerikiečiai turi pareikšti, kad „nekaltų vyrų ir moterų žudymas darbo vietoje nėra normalu”.

34 metų Aaron Alexis karinio jūrų laivyno bazėje JAV sostinėje nušovė 12 žmonių, jis pats žuvo per susišaudymą su policija.

Pranešama, kad įtariamasis turėjo psichikos sutrikimų.

B. Obama ragino amerikiečius atsisakyti „nuolankumo” masiniams šaudymams. Pripažindamas, kad „politika sudėtinga”, prezidentas sakė, kad pokyčiai neprasidės nuo Washington.

„Pokyčiai prasidės tik vienieliu įmanomu būdu ir už tai atsakingi amerikiečiai”, - teigė B. Obama. Jis pažymėjo, kad tai penktas kartas, kai jis sako kalbą masinių žudynių aukų pagerbimo ceremonijoje nuo prezidentavimo pradžios.

Jungtinių Tautų duomenimis, JAV įvyksta gerokai daugiau nužudymų šaunamaisiais ginklais nei kitose ekonomiškai stipriose šalyse.

**PRENUMERUOKITE DIRVA**



**METAMS - \$55.**  
**PUSEI METŲ - \$40.**  
**PIRMA KLAUSE - \$78.**  
**ORO PAŠTU | UŽSIENĮ**  
**METAMS - \$130.00**

Klaipėda-Kuršėnai linija leidžia tikėtis, jog Lietuvos SGD terminalas galiausiai įgis regioninio SGD terminalo statusą. Tiesa, tam reikėtų papildomo sutarimo tarp regiono partnerių ir investicijų į Lietuvą ir Latviją jungiantį dujotiekį.

Kalbant apie ES energetikos rinkos kūrimą, Lietuvos interesus čia nesiskiria nuo bendros ES pozicijos. ES energetikos rinka negali būti ribojama teisinių ar fizinių barjeriais. Funkcionuojančiai Europos energijos rinkai būtina taikyti laisvo prekių ir paslaugų judėjimo ES teritorijoje principą. Esame suinteresuoti „vieno balso” – bendros Europinio lygmens energetikos politikos atsiradimu. Tam reikia ne tik dar glaudesnės partnerystės ir integracijos tarp ES valstybių. Remiantis nepriklausomo Europos Centrinio banko pavyzdžiu, galima kelti ir bendros ES energetikos rinkos priežiūros institucijos idėją.

Glaudesnis ES šalių bendradarbiavimas energetikos srityje kloja pamatus konkurencingai ir veržliai Europai. Kurdama bendrą energetikos rinką, ES turi sekti geriausiais pavyzdžiais. Ne paslaptis, kad Jungtinėse Amerikos Valstijose dujų kaina 3, o elektros – 2 kartus mažesnė nei Europoje. **Amerikiečiams tai leidžia kurti naujas ir geriau mokamas darbo vietas bei įgyti konkurencinį pranašumą pasaulinėse rinkose.**

Todėl ES turi nesustoti ryžtingai ir solidariai kurdamas bendrą energetikos politiką. Nemaža dalis darbų jau padaryta ir Lietuva yra puikus to pavyzdys. Dar daugiau darbų laukia ateityje. Esu įsitikinęs, kad konsoliduota ES pozicija energijos klausimais, laisvos rinkos principų įdiegimas ir infrastruktūros sujungimas reikšmingai pagerins visų ES piliečių gyvenimą.

*Dainius Kreivys, Seimo TS-LKD frakcijos narys*

## DAR DAUG NEATVERSTŲ ISTORIJS PUSLAPIŲ



Jūratė Marcinkevičienė

Ilgametė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) tarybos ir valdybos narė, valdybos pirmininko pavaduotoja Jūratė Marcinkevičienė į aktyvią sąjungos veiklą įsitraukė 1994 metais. Organizacija jau turėjo stuburą – buvo įkurti skyriai, sukurta sąjungos valdymo struktūra, pradėtos lankyti partizanų kovų vietos, rengiamos konferencijos, suvažiavimai, žmonės buriami bendram tikslui. Tačiau buvo ir mažiau paliestų temų, užsigulėjusių problemų, tad teko tobulinti sąjungos veiklą.

– **Kas labiausiai Jus įaudino asmeniškai, kai buvote išrinkta į LPKTS valdybą**

**ir tapote pirmininko pavaduotoja? – klausiu Jūratės Marcinkevičienės.**

– Mane įaudino viskas ir dar anksčiau, nes su Atgimimo banga atsivėrė daug klotų, kurie buvo slepiami nuo tautos ilgus sovietų okupacijos metus.

Su Atgimimu išsyk įsiliejau į Sąjūdžio veiklą ir vienu metu buvau Žemės ūkio projektavimo instituto Sąjūdžio grupės Nr. 13 pirmininke.

Į „Tremtinio“ klubą įstojau 1989 metais. Į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos aktyvią veiklą įsitraukiau 1994 metais. Tuomet buvo kuriama LPKTS politinė partija (įregistruota 1994 metų rugpjūčio 19 dieną).

Po neeilinio LPKTS suvažiavimo, įvykusio 1994 metų liepos 1 dieną, patvirtinus sąjungos politinį statusą, veiklos plotai akivaizdžiai padidėjo. LPKTS 1990 metais buvo daugiau nei 76 tūkstančiai narių, tad ir veiklos apimtys atitinkamai didėjo. Reikėjo visur suspėti, dalyvauti, pamatyti, patarti.

Vėliau, nuo LPKTS atskyrimo nemažai grupei žmonių ir pastariesiems perėjus į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendriją, darbų apimtys nesumažėjo, sumažėjo tik narių skaičius – tuomet į LPKTB perėjo iki 30 tūkstančių narių

Kaip LPKTS valdybos pirmininko pavaduotoja dalyvavau visur, kur buvau reikalinga: lankiau skyrius, gyvenau jų rūpesčiais, darbo buvo daug.

– **Be tiesioginių pareigų – pirmininko pavaduotojos – pradėjote lankyti Lietuvos ypatingajame archyve ir rinkti medžiagą apie 1940–1941 metų represijas, pasiryžote išaiškinti Lietuvos gyventojų genocido vykdytojus.**

– Į šią sritį panirau visa galva. Istorinė atmintis bus išsaugota ir su ja galės išsamią susipažinti jaunoji karta tik tada, kai po kruopelytę išnarstysime kolaborantų, parasidavėlių, genocido vykdytojų niekšybes, jų juodus darbus. Tam pagaliau atsivėrė galimybės. LPKTS Istorijos skyrius ėmėsi šių temų analizės. Viena jų – „1940–1941 metų Lietuvos gyventojų genocido organizatoriai ir vykdytojai“. Šios temos ėmiausi, nes esu 1941-ųjų tremtinė, net 21 metus praleidusi tremtyje, tad patį nuožmiausią genocidą patyriau pati.

– **Kokiu būdu siekėte kaip**

**galint išsamią susipažinti su genocido padariniais bei jo vykdytojais, pasiryžote suteikti informacijos visiems, kas tuo domisi?**

– Pasiryžau sėdėti, kiek laiko tam reikės, Lietuvos ypatingajame archyve, nes tik ten galėjau rasti atsakymus į man rūpimus klausimus. Tad lankiausi tuose rūmuose kevertierius, o gal bemaž ir penkerius metus (po 1–2 dienas per savaitę). Naudojau archyve saugomomis baudžiamosiomis bylomis, LGGRTC leidiniais, Mažąją tarybine enciklopedija (kur genocido vykdytojai įvardijami kaip sovietmečiu „nusipelnę“ atsakingi vadovai su visais jiems suteiktais garbės vardais).

Dėmesį kreipiau į teismųjų asmeninius duomenis, jų bausmės atlikimo vietas ir likimus. Kartu žymėjau pavardes bylose įvardintų NKVD–NKGB pareigūnų. Per tą laiką susipažinau su daugiau kaip 300 bylų, pavyko paviešinti nemažai genocido vykdytojų pavardžių. 1999 metais buvo išspausdintas dalinis jų sąrašas „Tremtinys“. Suprantama, man pavyko iškapstyti palyginus nedaug.

Rinkti medžiagą apie šias „personas“ nebuvo lengva. Juk visi žinome, kad daugelis NKVD–NKGB vadovų ir jų parankinių vėliau dirbo administracinio valdymo struktūrose, statistikos, kontrolės žinybose. Turiu faktų, kuriais galiu disponuoti ir dabar – genocido vykdytojų sąrašuose yra: Lietuvos centrinio valstybinio archyvo mokslinis bendradarbis Icikas Demba, LSSR centrinio valstybinio archyvo vyr. mokslinis bendradarbis Grigorijus Faigelsonas, Archyvų skyriaus viršininkas (1957–1973) Eusiejus

Rozauskas. Jie sovietmečiu turėjo pilną galimybę „aprašyti“ bylas. Po tremiamųjų, nuteistųjų sąrašais lengva ranka pasirašydavo Antanas Sniečkus, Mečislovas Gedvilas, Justas Paleckis ir kiti. Kas jie – tuometinės Lietuvos vadai ar tautos išdavikai?

– **Ar galima teigti, kad visos archyvuose dūlančios bylos jau paviešintos?**

– Aišku, ne! Daug bylų buvo „sutvarkyta“ pirmomis Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo valandomis ir dar žymiai anksčiau. Jos išgabentos toli iš Lietuvos. Kaip Liustracijos komisijos narė, jaučiu ir žinau, kad nemažai buvusių mūsų tautos išdavikų, meistriškai užsimaskavusių, stebi mūsų valstybės gyvenimą, ir retsykiais kyšteli pagalius į mūsų ratus. Tačiau nemažai genocido vykdytojų pavardžių nuskambėjo 2000 metais Vilniuje antikomunistiniame kongrese ir tribunolo procese, kai buvo surengtas komunizmo teismas.

– **Ir šiandien dar galima rasti neatverstų puslapių bylose, kurios saugomos Lietuvos ypatingame archyve (LYA)?**

– Galima. Tam reikia pasiryžimo, sakyčiau, pasišventimo. Esu dėkinga Antanui Lukšai, kuris man sudarė sąlygas lankyti Lietuvos ypatingajame archyve ir po kruopelytę rinkti informaciją. Susipažinusi su tremtinių ir politinių kalinių bylomis labai gerai supratau tautos naikinimo schemą.

Kaip Liustracijos komisijos narė, palinkėčiau savo tautiečiams budrumo, išvalgumo ir politinės nuovokos.

– **Dėkoju už pokalbį. Aušra Šuopytė, „Tremtinys“**

## GENOCIDU KALTINTO NUTEISTI NEPAVYKO

Teismo nuosprendžio nesulaukęs mirė genocidu kaltintas 82 metų amžiaus S.J. Nutartį nutraukti jo atžvilgiu išskeltą bylą ketvirtadienį priėmė Kauno apygardos teismas. Ši nutartis dar gali būti skundžiama Lietuvos apeliaciniam teismui.

Pasak Kauno apygardos teismo atstovės Gintarės Veželytės - Putnikienės, S.J. buvo kaltinamas tuo, kad, tarnaudamas Lietuvos SSR Valstybės saugumo ministerijos „liaudies gynėju“, žudė Lietuvos partizanus.

1951 m. vasario mėnesį S.J. sužinojęs, kad tuometiniame Veisiejų rajone esančioje sodyboje slapstosi partizanai, kartu su kitais įgaliotinais turėdami tikslą nužudyti ar sulaikyti Lietuvos partizanus, dalyvavo apsupant sodybą ir ją apšaudė

iš kovinių ginklų. Taip pat padegė daržinę, kurioje buvo įrengtas partizanų bunkeris. Buvo nužudyti Lietuvos partizanai slapyvardžiais „Klevas“ ir „Kalnelis“.

„Į pirmuosius du posėdžius kaltinamajam neatvykus, buvo pavesta jį atvesdinti, tačiau trečiajame posėdyje S.J. taip pat nepasirodė. Teismas buvo informuotas apie tai, kad jis mirė. Kaltinamajam mirus, tolesnis bylos nagrinėjimas yra negalimas, todėl baudžiamąją bylą teismas nutraukė“, – teigė G. Veželytė - Putnikienė.

ELTA

**Lietuvos Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas rugsėjo 18 d. dalyvavo Lietuvos ambasadoje Washingtone surengtame Vilniaus geto likvidavimo 70-mečio minėjime.** ELTA



JAV Lietuvių Bendruomenės atstovai Arvydas Barzdukas (antras iš kairės), Danelė Vidutienė, Algimantas Gureckas ir Dalė Lukienė 2013 m. rugsėjo 24 d. lankėsi LR ambasadoje Washingtone ir su Lietuvos diplomatais aptarė šalies istoriją pristatančią knygą „The History of Lithuania“. LR URM nuotr.

## SEINUOSE IR PUNSKĖ APTARTOS VIETOS LIETUVIŲ AKTUALIJOS

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos (URM) Užsienio lietuvių departamento atstovai rugsėjo 25 dieną lankėsi Seinuose ir Punske, kur susitiko su vietos lietuvių organizacijų ir įstaigų vadovais, aptarė aktualijas, 2014 metų veiklos planus ir perspektyvas.

Užsienio lietuvių departamento direktorė Gintė Damušytė pristatė URM vaidmenį įgyvendinant Globalios Lietuvos programą ir koordinuojant 13 Lietuvos institucijų dalyvavimą siekiant programoje numatytų tikslų.

Susitikimuose apžvelgtos lietuvių kultūrinės veiklos Seinų ir Punske krašte perspektyvos, konstatuotas kvalifikuotų kultūros įstaigų darbuotojų poreikis, aptartos

užsienio lietuvių organizacijų projektų finansavimo galimybės.

G. Damušytė taip pat apsilankė Punske valsčiaus savivaldybėje, Punske lietuvių kultūros namuose, Lenkijos lietuvių etninės kultūros globos draugijos Etnografiniame muziejuje, Punske pagrindinėje mokykloje ir gimnazijoje. Susitikimuose taip pat dalyvavo Lietuvos konsulato Seinuose vadovė Vida Bagdonavičienė.

Vizito metu G. Damušytė Berznyko kapinėse pagerbė Lietuvos savanorių kareivių atminimą, Seinuose padėjo gėlių prie lietuvių poeto, vyskupo Antano Baranausko paminklo ir bazilikos.

*LR URM inf.*



Lietuvos Respublikos Užsienio lietuvių departamento direktorė Gintė Damušytė su Lenkijos lietuvių.  
*LR URM nuotr.*



Kalba Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas.  
*A. Akulič nuotr.*

### CHICAGO, IL

Rugsėjo 18 d. Lietuvos Respublikos Generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas surengė Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai pristatymo renginį, kuriame gausiai dalyvavo Čikagos diplomatinio korpuso nariai, miesto pareigūnai, tarptautinių bei lietuviškų organizacijų atstovai, verslininkai bei lietuvių ir kitų tautinių bendruomenių atstovai.

Lietuviškas renginys vyko garsiajame Čikagos kultūros centre. Jame apsilankė bei sveikinimo kalbą pasakė darbo vizitu Jungtinėse Amerikos Valstijose viešintis Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas: „Nuoširdžiai džiaugiuosi šiandien galėdamas kreiptis į Jus. Lietuva per trumpą nepriklausomybės laikotarpį padarė labai daug, o šiandien čia minime reikšmingą ir kartu simbolinį įvykį - Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai pradžią”.

Vakaro programoje skambėjo solistės Agnės Giedraitytės atliekami valsčiai Lietuvos ir JAV

bei Europos Sąjungos himnai. Svečiams kalbėjęs generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas pabrėžė transatlantinio bendradarbiavimo svarbą bei pristatė Lietuvos pirmininkavimo ES prioritetus. Čikagos miesto mero Rahm Emanuel sveikinimo laišką perskaitė jo atstovė, merijos Tarptautinių ryšių ir protokolo departamento direktorė Jenny Cizner, Ilinojaus valstijos gubernatoriaus Pat Quinn laišką skaitė valstijos priešgaisrinės tarnybos vadas Larry Matkaitis, buvo perskaitytas ir lietuvių kilmės kongres-

## LIETUVOS GARBĖS KONSULĖ JAV GIMTINĖJE PAGERBĖ ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS

Rugsėjo 25 d. iš Šiaulių kilusiai Lietuvos garbės konsulei Clevelande (JAV), verslininkei ir aktyviai visuomenės veikėjai **Ingridai Gertrūdei Bublionei** iškilmingai suteik-

meno John Shimkus laiškas. Kultūrinę programą pristatė iš Londono atvykęs akordeonistas Martynas Levickis, susirinkusiems svečiams atlikęs garsių pasaulio kompozitorių kūrinius.

Renginio metu buvo eksponuojama, jau ilgus dešimtmečius kuriamą ir puoselėjamą transatlantinę ryšį tarp JAV ir Europos simbolizuojanti S. Dariaus ir S. Girėno didvyriško skrydžio 80-mečiui skirta paroda „Mes skrisime į Lietuvą“ („We Shall Fly to Lithuania“). Susirinkusieji viašinoso lietuviško restorano „Kunigaikščių užėiga“ pagamintais patiekalais, turėjo galimybę paragauti tradicinės „Trejos devynerios“ trauktinės bei midaus nektaro „Suktinis“.

*LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.*



Koncertuoja akordeonistas Martynas Levickis.  
*A. Akulič nuotr.*

### ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS

tas Šiaulių universiteto garbės nario vardas.

„Šiaulių kraštas” rašo, kad iškilmingame Šiaulių universiteto senato posėdyje paviešinta, kad Šiaulių universiteto tarybos ir Šiaulių universiteto bibliotekos teikimu senatas vienbalsiai nusprendė šiai ži-

nomai išseivijos lietuviui suteikti Šiaulių universiteto garbės nario vardą.

„Su kuklumu priimu šią garbę universiteto mieste, kuriame aš gimiau”,- tokie buvo pirmieji ką tik inauguratos ŠU garbės narės I.G.Bublionės žodžiai.

### IŠSKIRTINIS DĖMESYS KRISTIJONO DONELAIČIO „METAMS”

Madride minint Europos kalbų dieną, Lietuvos ambasada Ispanijoje rugsėjo 26 dieną surengė garsiojo lietuvių grožinės literatūros pradininko Kristijono Donelaičio kūrinio „Metai” vertimo pristatymą ir pokalbį su knygos vertėja Carmen Caro Dugo. Ambasada ispanus taip pat pakvietė į lietuvių kalbos pamokas, o gastronomijos mugėje siūlė lietuviškų užkandžių.

„Simboliška, kad būtent per Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pusmetį pristatome tokio reikšmingo lietuvių literatūros kūrinio – „Metų” – vertimą į ispanų kalbą. Taip supažindiname ne tik su šalies istorija, papročiais, bet ir kalbine Europos įvairove”, – sakė Lietuvos ambasadorė Ispanijoje Audra Plepytė.

Gėtės institute Madride vykusiame knygos pristatyme vertėja C. Dugo pasakojo apie

ketverius metus trukusį darbą verčiant K. Donelaičio kūrinį, o pačią lietuvių kalbą pristatė siedama ją su Lietuvos istorija. Renginio dalyviams ji pasakojo apie lietuvių kalbos grožį, skambesį bei išraiškingumą.

„Metus” ispanų kalba šį rudenį išleido solidi Sevilijoje įsikūrusi leidykla „Renacimiento”, K. Donelaičio kūrinį įtraukusi į bendrą seriją su tokių literatūros milžinų kaip William Shakespeare, Paul Verlaine, Charles Baudelaire ar Rudyard Cipling kūriniais.

Ambasadros darbuotojai taip pat vedė trumpas lietuvių kalbos pamokas, Europos kalbų dienos proga pirmą kartą vykusias Prancūzų institute Madride. Didelio susidomėjimo sulaukė ir ten pat surengtoje gastronomijos mugėje siūlyti lietuviški užkandžiai.

*LR URM inf.*

### BALTIJOS ŠALIŲ TURIZMO MUGĖ

Lietuvos generalinis konsulas New York rugsėjo 25 dieną vykusiame kasmetėje Baltijos šalių turizmo mugėje vėl kvietė aplankyti Lietuvą. Gausiai susirinkusiems turizmo agentūrų atstovams ir žurnalistams Lietuvos, Latvijos ir Estijos konsulatai bei turizmo departamentų atstovai rengė prezentacijas, pristatė kultūros ir kulinarinį paveldą, demons-

travo filmuotą medžiagą. Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas pabrėžė Lietuvos gamtos grožį, aktyvaus turizmo galimybes ir priminė, kad turistų skaičius Lietuvoje auga kasmet.

Išsamią prezentaciją apie Lietuvos turizmo naujoves surengė Valstybinio turizmo departamento atstovai. *LR URM*

## NEW YORK, NY

2013 m. rugsėjo 22 d. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius New Yorke Brooklyn Švč. Mergelės Marijos apsišviesto parapijoje dalyvavo tradiciniame New Yorko Lietuvių Bendruomenės piknike, kur susitiko su tautiečiais ir kartu stebėjo Europos krepšinio finalo rungtynes. „Ačiū, kad susitinkate, kad bendraujate tarpusavyje ir ugdote lietuviškumą dviasia užsienyje. Savo ruožtu, kad ir būdami toli nuo Tėvynės pagalvokime, ką galime padaryti dėl savo šalies“ – Apsireiškimo parapijos salėje gausiai susirinkusius tautiečius sveikino Ministras.

Savo sveikinimo žodyje Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas pažymėjo, kad „Krepšinis, ypač suvokiant jo svarbą mums kaip lietuviams ir jo stebėjimas kartu – kai mūsų valstybė kaunasi dėl Europos aukso vienija ir telkia mus, ypač tuos, kurie esame toli už Lietuvos ribų“.

Renginyje taip pat dalyvavo Lietuvos nuolatinė atstovė prie Jungtinių Tautų Ambasadorė Raimonda Murmokaitė ir Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos Ambasadorius, Politikos direktorius, buvęs Lietuvos Respublikos nuolatinis atstovas prie Jungtinių Tautų Dalius Čekuolis.

Long Island lietuvių bendruomenės apylinkės pirmininkė Romutė Žukaitė įteikė Užsienio reikalų ministru dovaną – knygą „Lietuvos Užsienio reikalų ministrai 1918-1940 m.“

Renginys prasidėjo Šv. Mišiomis Brooklyn Apsireiškimo parapijos bažnyčioje, po kurių parapijos salėje koncertavo Kolorado Romas, vyko tradicinis parapijos piknikas ir Ministro susitikimas su tautiečiais bei Europos krepšinio finalo stebėjimas.

### MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS NAUJIEJI MOKSLO METAI

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas su žmona Vyte š.m. rugsėjo 14 d. dalyvavo New Yorko Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų pradžios šventėje. Sveikindamas gausiai susirinkusių mokyklos bendruomenę, generalinis konsulas atkreipė dėmesį, jog „Maironiukams“ – tai jau 63-asis rugsėjis. Generalinis konsulas taip pat dėkojo lituanistinės mokyklos mokytojams ir vaikų tėveliams už kantrybę ir rūpestį bei pastangas vesti vaikus lietuvišku

keliu. „Tegu Maironiukai ir toliau išlieka gražia darnia lietuviška šeima“ – linkėjo V.Sarapinas. Generalinis konsulas taip pat pasveikino ir naująją Maironio mokyklos direktorę Rasą Sprindys, kuri yra ir New Yorko miesto apylinkės Lietuvių Bendruomenės pirmininkė. Maironio lituanistinei mokyklai Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke padovanojo Lietuvos Respublikos vėliavą ir lietuviškų saldainių.

Vaikučiai perskaitė Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojos Irenos Degutienės sveikinimą. Susirinkusiuosius taip pat sveikino New Yorko apygardos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Algirdas Grybas. „Maironio lituanistinė mokykla, tai vienintelė mokykla New Yorke, kur mokoma lietuvių kalbos. Maironiukai patenka į išskirtinį Pasaulio klubą, šnekantį lietuviškai“ – pastebėjo A.Grybas.

Po oficialiosios sveikinimų dalies vaikučiai su mokytojais dalinosi vasaros įspūdžiais, o tėveliai dalinosi suneštomis vaišėmis.

### JULIAUS LUDAVIČIAUS PARODA IR GOLDOS TATZ BEI JOSEPH RIES KONCERTAS

2013 m. rugsėjo 12 d. po remonto darbų atsinaujinęs Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke pakvietė į lietuvių menininko Juliaus Ludavičiaus tapybos darbų parodą ir Goldos Tatz bei Joseph Riesa fortepijono koncertą. Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas sveikino gausiai susirinkusius tautiečius ir džiaugėsi aktyvia New Yorko lietuvių bendruomenės veikla. V. Sarapinas priminė ir apie Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai svarbą Lietuvos įvaizdžio



Iš kairės į dešinę: NY Apsireiškimo parapijos Lietuvių veiklos komiteto pirmininkas Raimundas Šližys, parapijos administratorius monsijnoras Joseph Calise su LR užsienio reikalų ministru Linu Linkevičiumi ir LR generaliniu konsulu New York Valdemaru Sarapinu. *A. Tirkšliūno nuotr.*

## NEW JERSEY

### JAV LIETUVIŲ KOMANDŲ GATVĖS KREPŠINIO TURNYRAS

2013 m. rugsėjo 14 d. Spring Lake Heights, New Jersey didelio krepšinio entuziasto bei organizatoriaus

gerinimui ir Lietuvos vardo garsinimui. New Yorko apygardos lietuvių bendruomenės pirmininkas Algirdas Grybas dėkojo Lietuvos Respublikos generalinio konsulato New Yorke darbuotojams už kultūrinius renginius, gausiai suburiančius mūsų tautiečius. Renginio metu V. Sarapinas įteikė sveikinimą garbaus 90-ojo jubiliejaus proga Nijolei Braženaitei – Lukšienei – Paronetto, legendinio partizanų vado Juozo Lukšos Daumanto buvusiai sutuoktinei. Renginio metu skambėjo Franco Šuberto, Frederiko Šopeno kūriniai.

*LR generalinio konsulato NY inf.*

Marijaus Kuzavo iniciatyva įvyko tradicinis – jau devintasis – „Jersey Shore 3x3“ krepšinio turnyras, kuriame (simboliška!) dalyvavo devynios lietuvių komandos. Į šįmetinį turnyrą susirinko krepšininkai iš New Yorko, New Jersey, Pensilvanijos, Floridos valstijų, Washington DC. Jau ne pirmus metus turnyre dalyvaujantys krepšininkai atkreipė dėmesį, jog šįmetinis turnyras pasižymėjo ypatingai atkakliomis tarpusavio dvikovomis. Į turnyro pusfinalį pateko po dvi New Yorko bei New Jersey komandas. Pirmajame pusfinalyje New Jersey „Liepsna“ 16:14 įveikė New Yorko „Devil“ komandą, antrajame New Yorko „Geležinis vilkas“ 15:13 palažė pastarųjų trejų metų turnyro čempionų New Jersey „Lietuvių“ pasipriešinimą. Dvikoje dėl trečiosios vietos pastarieji buvo priversti pripažinti ir New Yorko „Devil“ komandos pranašumą (15:17).

Turnyro nugalėtojais tapo ir pagrindinį piniginių prizą po nepaprastai įtemptos kovos rezultatu 15:13 laimėjo New Yorko „Geležinio vilko“ vyrai – Mantas Armonas, Gytis Kavaliauskas ir Valdas Sirutis, treniruojami žaidžiančio trenerio, New Yorko lietuvių sporto legendos Stanislovo Kavaliausko (tiesa, jis pats dėl traumos šiame turnyre negalėjo savo auklėtiniams padėti aikštelėje). Lietuvos generalinis konsulas New Yorke įsteigė prizą naudingiausiajam (MVP – most valuable player) turnyro žaidėjui. Juo buvo pripažintas čempionų komandos žaidėjas Valdas Sirutis, kuriam prizą – gražuolę taurę – įteikė turnyre dalyvavęs generalinis konsulas Valdemaras Sarapinas.

*LR generalinio konsulato NY inf.*

## LENKIJA

Naujus mokslo metus rugsėjo 21 dieną pradėjo lietuviška šeštadieninė mokyklėlė prie Lietuvos ambasados Varšuvoje.

Lietuvos ambasadorė Lenkijoje Loreta Zakarevičienė vaikams linkėjo sėkmės kremtant lietuviškus mokslus, mokytojoms – stiprybės ir kantrybės dirbant atsakingą darbą, o tėveliams dėkojo už jų ryžtą puoselėti lietuvių kalbą už Lietuvos ribų. „Lietuvos valstybė egzistuos tol, kol lietuviai kalbės lietuviškai“, – sakė L. Zakarevičienė.

Šeštadieninė mokykla prie Lietuvos ambasados Varšuvoje veikia nuo 1993 metų. Ją kasmet lanko daugiau nei dvidešimt įvairaus amžiaus vaikų, kurie tobulina lietuvių kalbos, istorijos ir kultūros žinias.

Lietuvos ambasada mokyklai teikia visokeriopą paramą, aprūpina mokymosi priemonėmis bei vadovėliais. *LR URM inf.*



Bendra Maironio lituanistinės mokyklos šventės dalyvių nuotrauka. *LR generalinio konsulato NY nuotr.*

## LIETUVA IR PASAULIS

Šiaulių oro uoste rugsėjo 25 d. nusileido orlaivis, pargabėjęs Kosove žuvusio Lietuvos muitininko Audriaus Šenavičiaus kūną. Europos sąjungos vėliava uždengta karstą pasitiko pareigūno šeima- žmona, 13 metų sūnūs dvyniai, sunkią minutę juos palaikė žmonos tėvai. Karstą į Lietuvą iš Kosovo lydėjo A. Šenavičiaus mama. Oro uoste lėktuvą su palaikais pasitiko ir Muitinės departamento vadovai, garbės sargyba, muitinės darbuotojai, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis.

**Rugsėjo 19 d. Kosove** per apšaudymą žuvo 35-erių metų Klaipėdos teritorinės muitinės posto vyresnysis inspektorius **Audrius Šenavičius**, dirbęs Europos Sąjungos teisės viršenybės misijoje (EULEX) Kosove. Misijos Kosove personalas buvo apšaudytas apie 7.30 valandą vietos laiku Zverčano savivaldybės apylinkėse Kosovo Šiaurėje. Nežinomi asmenys apšaudė dvi transporto priemones, kuriose buvo iš viso šeši asmenys. Lietuvis nuo sužeidimų mirė ligoninėje. Klaipėdos teritorinėje muitinėje dirbęs A.Šenavičius buvo vedęs, turėjo du vaikus. A.Šenavičius yra trečiasis per nepriklausomybės laikotarpį tarptautinėse misijose žuvęs lietuvis.

**Jungtinių Tautų** Generalinės Asamblėjos sesijoje New York dalyvaujantis Lietuvos užsienio reikalų ministras **Linas Linkevičius** Europos Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Catherine Ashton vardu skaitė pareiškimą renginyje, skirtame Sutarties dėl prekybos ginklais įsigaliojimui aptarti (ang. - *The Arms Trade Treaty: Towards Entry into Force*). Kalboje išreikštas įsitikinimas, kad po septynerių derybų metų priimta naujoji sutartis prisidės prie atsakingesnės ir skaidresnės tarptautinės prekybos įprastine ginkluote bei padės pažaboti neteisėtą prekybą ginklais. Šiuo metu svarbiausia, kad sutartis kuo anksčiau įsigaliotų ir kuo daugiau šalių prie jos prisijungtų bei ją efektyviai įgyvendintų. Valstybės, turinčios pajėgumų ir patirties ginklų prekybos kontrolės srityje, kviečiamos padėti kurti kontrolės sistemas, atitinkančias sutarties kriterijus. Šalys, dar nepasirašiusios sutarties, buvo pakviestos prisijungti. Lietuva šią sutartį pasirašė 2013 m. birželio 3 d. ir rengiasi jos ratifikavimui.

**Europos Komisijos** (EK) vertimo žodžiu generalinis direktorius Marco Benedetti **paragino Lietuvos atstovus, ypač pirmininkavimo metu, tarptautiniuose renginiuose kalbėti lietuviškai.** „Mano žinia jums - jūs turėtumet tarptautiniuose renginiuose kalbėti savo kalba. Lietuviai ypač pirmininkavimo metu turėtų kalbėti savo kalba, tai geriausias kelias jos plėtrai, ir geriausias būdas komunikacijai“, - spaudos konferencijoje Seime sakė M.Benedetti.

„**Nebijokite, kad liksite nesuprasti,** nes tai nedaugelio mokama kalba. Tai netiesa, būtent tam mes ruošiamės“, - kalbėjo vertimo žodžiu generalinis direktorius, dalyvavęs Seime vykusiame tarptautiniame konferencijoje „Vienijanti įvairovė: kalbų reikšmė mobilumui, darbui ir aktyviam pilietiškumui“.

**Europos Komisijos Švietimo ir kultūros** generalinio direktorato Politikos rengimo ir šalių analizės direktorius Pierre Mairesse konferencijoje pažymėjo, jog užsienio kalbų mokymui ES turėtų būti skirta daugiau dėmesio. „Su užsienio kalbų mokymu susijusi situacija Europoje turėtų būti pagerinta. Tik vienas skaičius - 42 procentai 13 metų moksleivių gali susikalbėti pirmąją užsienio kalba, to nepakanka“, - sakė EK pareigūnas. Jis taip pat pažymėjo, jog moksleivių užsienio kalbų mokėjimo lygis skirtingose šalyse pernelyg skiriasi.

**Lietuvos Statistikos departamento** duomenimis, Lietuvoje labiausiai paplitusi užsienio kalba išlieka rusų, tačiau daugėja ir mokerių anglų kalbą. 2011 metų visuotinio gyventojų surašymo duomenimis, 78.5 procento visų Lietuvos gyventojų, be savo gimtosios kalbos, mokėjo vieną ar daugiau kalbų, o daugiausia mokerių rusų kalbą - 63 procentai gyventojų. 2011 metais, palyginti su 2001 metais, išaugo anglų kalbą mokerių gyventojų dalis - nuo 16.9 iki 30.4 procento. Lenkų kalbą mokėjo 8.5 procento, vokiečių - 8.3 procento gyventojų. Rugsėjo 26-ąją buvo minima Europos kalbų diena.

**Vilniaus universiteto ligoninės** Santariškių klinikų medikų komanda, su kolegomis iš JAV, 61-erių metų pacientui po infarkto, su širdies nepakankamumu ir kairiojo skilvelio aneurizma, nestabdydami širdies, be dirbtinės kraujo apytakos sistemos, atliko minimaliai invazinę širdies operaciją. **Tai pirmas atvejis pasaulyje, kai tokiu unikaliu ir sudėtingu būdu pavyko prisiliesti prie žmogaus širdies ir išgelbėti jo gyvybę.** Santariškių klinikų kardiologas, vienas iš pagrindinių šios operacijos širdies komandos narių, dr. Gintaras Kalinauskas džiaugiasi, kad Lietuvos medikai nuo šiol galės būti širdies gydymo pažangos pavyzdžiu visam pasauliui, o pacientai, patyrę miokardo infarktą, su širdies nepakankamumu ir širdyje susiformavusiu dideliu randu, naujausių medicinos technologijų dėka galės žymiai geriau jaustis. *ELTA, LRT*



EULEX misijoje Kosove žuvusio muitinės pareigūno Audriaus Šenavičiaus palaikai iš Kosovo išskraidinami į Karinių oro pajėgų Aviacijos bazę Šiauliuose. *ELTA*

## JAV POLITIKAI KLAUSĖ APIE RUSIJOS SPAUDIMĄ LIETUVAI

Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV) su darbinio vizitu viešintis Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas susitiko su lietuviškų šaknų turinčiu JAV Senato daugumos vadovu pavaduotoju, senatoriumi Richard Durbin, taip pat su Kongreso Baltijos draugų grupės pirmininkais, lietuvių kilmės Kongreso nariais John Shimkus ir Adam Shiff.

Seimo pirmininko žodžiais, JAV politikai patikino, jog atidžiai seka įvykius Lietuvoje bei regione. „Visi be išimties

teiravosi apie spaudimą iš Rusijos pusės, kurį pastaruoju metu patiria tiek Lietuva, tiek ir narystės Europos Sąjungoje (ES) siekiančios Rytų valstybės“, - teigia V. Gedvilas. Seimo vadovas patikino, jog Lietuva imasi veiksmų, siekdama apginti ne tik savo pačios, bet ir visos ES interesus. „Paminėjau, jog reagavo ne tik mūsų šalies vadovai ir institucijos, tačiau ir Europos Komisija. Tikiuosi, kad šios bendros pastangos duos vaisių - ir kaip galima greičiau“, -

tvirtina V. Gedvilas.

Susitikimų metu taip pat aptarti Lietuvai ir JAV aktualūs klausimai energetikos, gynybos ir verslo skatinimo srityse. JAV politikams Seimo Pirmininkas pristatė Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai darbotvarkę, pakvietė senatorių R. Durbin atvykti į Lietuvą šiam laikotarpiui dar nesibaigus.

Senatorius R. Durbin išreiškė nuomonę, jog Lietuva turi toliau nuosekliai siekti energetinės nepriklausomybės, diversifikuoti energijos šaltinius bei pažadėjo visokeriopą savo paramą mūsų valstybei.

## ES RYTŲ PARTNERIAMS BŪTINA SPARTINTI VIDAUS REFORMAS

Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti Lietuva kartu su artimais partneriais Vidurio Europoje - Vyšegrado ketverto valstybėmis Karnegio tarptautinės taikos fonde Washington pristatė jau už poros mėnesių Vilniuje vykiantį ES ir Rytų partnerystės šalių vadovų susitikimą.

Apie Vilniaus susitikimo tikslus ir šios viso Senojo žemyno integracijai svarbios iniciatyvos įgyvendinimą kartu su Lietuvos ambasadoriumi Wasingtone Žygimantu Pavilioniu diskutavo Lenkijos užsienio reikalų viceministrė

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, Vengrijos URM politikos direktorius Szabolcsas Takácsas, Čekijos URM ES generalinis direktorius Jaroslav Kurfurst bei Slovakijos ambasadorius JAV Peteris Kmecas.

Ž. Pavilionis Rytų partnerystės šalis ragino nepasiduoti destruktiviam trečiųjų šalių spaudimui, o dar aktyviau susitelkti ties tiek Vilniaus susitikimo sėkmei, tiek ir tolesnei jų integracijai į ES būtinais vidaus politikos sprendimais.

Tuo pačiu jis priminė, jog siekiant dar spartesnio šių šalių suartėjimo su Europa, ES ir

JAV privalo sutelkti visą savo strateginį dėmesį sėkmingam Vilniaus susitikimui užtikrinti ir užkirsti kelią nekonstruktiviam trečiųjų šalių politikai, prasilenkiančiai su ESBO chartijoje išdėstytais laisvo nepriklausomų valstybių pasirinkimo principais.

Renginyje dalyvavę JAV Kongreso bei Valstybės departamento pareigūnai, Washington akredituoti diplomatai ir nevyriausybių organizacijų atstovai dėkojo Lietuvai už nuoseklų paramą rytinėms ES kaimynėms ir teigė tikį, kad Vilniaus susitikimas sutvirtins vieningos Europos pamatus.

## EUROPOS KOMISIJA REMIA LIETUVOS VEIKSMUS AFRIKINIAM KIAULIŲ MARUI SUSTABDYTI

**Vilnius**, rugsėjo 25 d. (ELTA). Paramą Lietuvos veiksams, siekiant užkirsti kelią pavojingos gyvūnų užkrečiamosios ligos - afrikinio kiaulių maro plitimui, savo laiške žemės ūkio ministrui, prof. Vigilijui Juknai išsakė Europos Komisijos sveikatos reikalų komisaras Tonio Borg.

Savo laiške EK komisaras reiškia didelį susirūpinimą padėtimi, kai nuo 2007 metų Rusijoje plintantis afrikinis

kiaulių maras šiais metais pasiekė Baltarusiją ir visiškai priartėjo prie Lietuvos ir tuo pačiu, prie Europos Sąjungos sienos.

„Vos už 40 km nuo Lietuvos sienos užregistruoti ligos židiniai kelia grėsmę ne tik tiesiogiai Lietuvai, bet ir visai Europos Sąjungai. Žinome, kad svarbų vaidmenį platinant ligos užkratą vaidina laukinė fauna - šernai. Todėl labai svarbūs Lietuvos veiksmai, kurių imtasi siekiant sumažinti

šernų populiacijos tankį pavojingame ruože“, - pabrėžia T. Borg.

Komisaras užtikrino, kad Europos Komisija pritaria Lietuvos taikomoms prevencinėms priemonėms dėl afrikinio kiaulių maro grėsmės ir yra pasiruošusi visapusiškai paremti būtinus veiksmus, ypač susijusius su laukinės faunos kontrole, kuries neleisėtų pavojingai ligai patekti už Europos Sąjungos sienų.

Lietuvai šioms priemonėms įgyvendinti numatyta 1,454 mln. eurų.



## APIE NOBELIO LAUREATO PALIKIMĄ VILNIUJE SUŽINOTA TIK JO NETEKUS

Viltis, kad galbūt ir Lietuva gali turėti gausų Nobelio premijos laureato archyvą, neįsipildė: rusų poeto Josifo Brodskio darbų, fotografijų ir dokumentų kolekciją poeto bičiuliai Ramūnas ir Elia Katiliai perdavė JAV Stanfordo universitetui. Kultūros ministerija tik apgailestauja nežinodama, kad toks lobis buvo Lietuvoje.

### Pardavė JAV universitetui

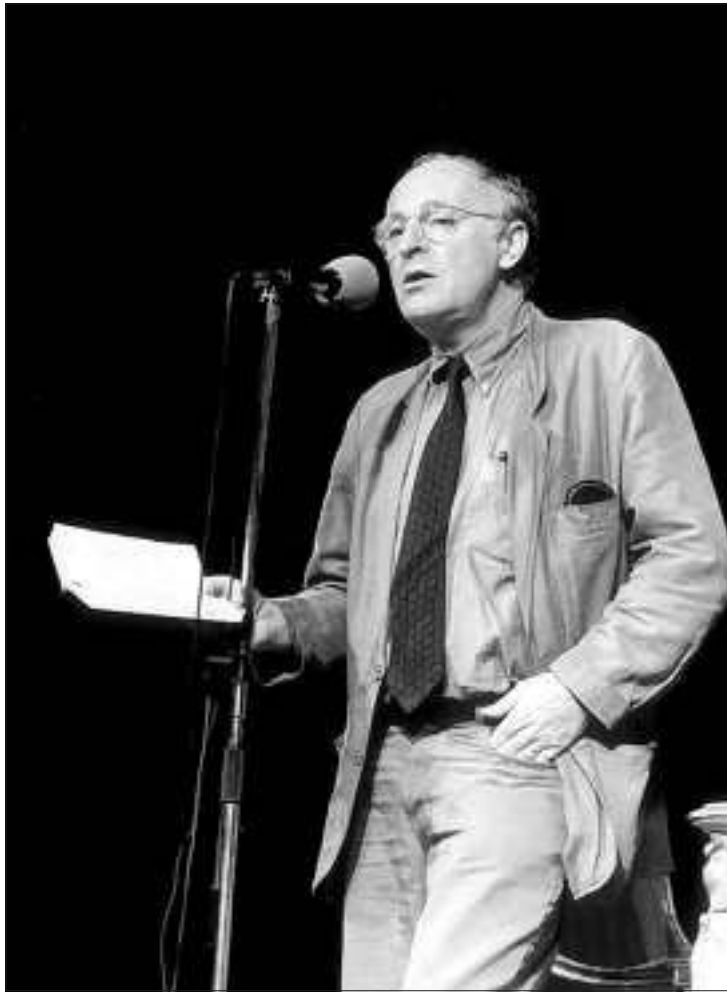
Ne kiekvienas žino, kad pasaulyje garsų rusų poetą, Nobelio premijos laureatą J. Brodskį daug kas siejo su Lietuva, konkrečiai – su Vilniumi. Būtent čia jis užmezgė ilgametę draugystę su lietuvių poetu Tomu Venclova, kuris nulėmė ir dar vieną J. Brodskio pažintį su kitu Nobelio premijos laureatu, lietuvių kilmės lenkų poetu Czesławu Miłoszu. Čia J. Brodskis atrado ir kitų savo bičiulių, su kuriais susirašinėjo kone iki pat gyvenimo galo. Dar mažiau kam žinoma ir tai, kad jo draugas fizikos profesorius Ramūnas Katilius su žmona Elia čia sukauptė gana solidų J. Brodskio rankraščių, laiškų, nuotraukų archyvą.

Tiesa, prieš kelias dienas archyvas iškeliavo į JAV – apie tai pranešė Kalifornijos valstijoje esantis Stanford universitetas. Tai, kad archyvas už neviešinamą sumą perduotas prestižiniam JAV universitetui, patvirtino ir pats R. Katilius.

Archyvas, kuriame sukaupė daug iki išvykstant į JAV poeto parašytų rankraščių, mašinosraštų, per 150 fotografijų ir net paties pieštų piešinių, taip pat jau iš JAV Katiliams rašytų keliolika laiškų ir atvir laiškų, universitetui perduoti dar gegužę. Bene 50 kg sveriančiame archyve yra ir dokumentai, kuriuos J. Brodskis turėjo pristatyti TSRS valdžios atstovams prieš priverstinę emigraciją, tarp jų – ir laiškas Komunistų partijos sekretoriui Leonidui Brežnevui. Archyvo vertę didina ir tai, kad dauguma rankraščių bei mašinėlė spausdintų eilėraščių – su ranka rašytomis J. Brodskio pastabomis, pataisymais.

### Niekam nepranešė

Pats R. Katilius, paklaustas, ar J. Brodskio palikimu anksčiau nesidomėjo Lietuvos kultūros ministerija, tikino, kad niekam sukaupto lobiai plačiau nereklamavo. Jis pripažino, kad šeimai su archyvu skirtis buvo labai sunku, tačiau apsisprendė privertė noras, kad jis būtų pasiekiamas kuo plačiau, – archyvą J. Brodskio bičiuliai papildė ir savo paties gausiais komentarais.



Josifas Aleksandrovičius Brodskis

„Aš visą laiką galvojau ir apie tai, kad archyvas galėtų likti Lietuvoje, bet nusprendėme, jog ir archyvu, ir mūsų šeimai bus geriau, jei jis atsidurs kuriame nors pasaulio universitete. O archyvui svarbiausias dalykas ir yra prieinamumas. Niekam iš Kultūros ministerijos apie tą archyvą nepasakojau, aš jiems nieko ir nesūliau, nes tuomet reikėtų įsipareigoti. Aš nieko nekaltinu, taip pat nekaltinu ir savęs. Kaltinti nėra ko – išvežimas buvo legalus, tai nebuvo paskelbta kultūros vertybe Lietuvoje. Nesu kokiu įžymybe, tik fizikos profesorius, o Josifas – žinomas, Nobelio premijos laureatas, ir, tikiuosi, dabar, kai jo archyvas atsidūrė Stanforde, bus dar žinomesnis“, – paaiškino jis.

### Įtikino T. Venclova

Profesorius pripažino, kad gausiausius moderniosios literatūros archyvus yra sukauptę JAV Yale universitetas, kuriam antroje J. Brodskio gyvenimo pusėje sukauptą archyvą po poeto mirties perdavė jo šeima. Čia savo rankraščius bei kitus dokumentus paliko ir universitete daugybę metų dėstęs J. Brodskio bičiulis T. Venclova. Būtent Jeilio universitetui R. Katilius pradžioje ir ketino perduoti sukauptą J. Brodskio palikimą. Tačiau mokslo įstaigai, jau turinčiai vieną „amerikietišką“, poeto kolekciją, prieš kelerius metus neparodžius didesnio susidomėjimo, nuspręsta kreiptis į Stanford.

„Šeimos palikti tokių archyvų nėra prasmės, nebent būtų jaunas žmogus, kuris

labai aktyviai tuo domėtusi. Nenoriu peikti Lietuvos archyvų, tačiau jų panaudojimo galimybes, palyginti su amerikietišku, – ne tokios plačios. Mums, kaip ir Cz. Miłosz ar T. Venclovai, atrodė, kad reikia, jog viskas atsidurtų tuose stambiuosiuose archyvuose. Vienas tokių – Sankt Peterburgo viešoji biblioteka, vadinamoji „Publička“.

Bet ten gyvena gana daug J. Brodskio draugų, kurie taip pat daug ką jo turi. Be to, „Publička“ net neleis patyti jo laiškų. Tad T. Venclova, iš Rygos kilęs Stanford profesorius Lazar Fleishmann, taip pat šio universiteto leidinio žurnaliste, literatūros tyrinėtoja Cynthia Haven ir rekomendavo archyvą Stanford, kuris yra vienas prestižiausių JAV. Todėl, manau, jis tinka labiau nei bet kuris kitas“, – sprendimą paaiškino R. Katilius.

### Eilėraščiai – dovana prie kavos

Anot jo, J. Brodskio nuotraukų atsirasdavo įvairiomis aplinkybėmis, laiškus jis siuntė jau emigravęs į JAV, o savo eilėraščių juodraščių tiesiog palikdavo atėjęs į svečius.

„Tuomečiame Leningrade mes gyvenome arti vieni kitų, tai jis ateidavo vakare atsigerti kavos, tai ką parašo, atsineša ir palieka. Paskui jis, aišku, eilėraščius keisdavo, taisydavo, bet archyvui būtent tie juodraščiai ir įdomiausi“, – sakė profesorius.

R. Katilius su J. Brodskiu susipažino 1966-aisiais – jis, nors tuo metu ir studijavo Leningrade aspirantūro-

je, su žmona Elia gyveno Vilniuje. Juos suvedė bendras R. Katilius ir J. Brodskio draugas rašytojas Andrej Sergejev.

„Tuo metu Josifas išgyveno itin sunkų periodą, tad Andrejus nusprendė jį prablaškinti, pakvietė į Vilnių. Josifas gyveno pas mus savaitę, važinėjome visur – į Kauną, į Trakus, jis pats vienas buvo nuvykęs net į Palangą – vėliau atsirado ir eilėraščių su priedu „Palanga“. Po kurio laiko vėl persikėlėme į Leningradą ir atsiktinai atsidūrėme greitose gatvėse. Iki pat jo emigracijos šešerius metus mes labai artimai draugavome – kartais susitikdavome ir po dukart per dieną. Vėliau, jam išvykus į JAV, bendravome laiškais“, – pasakojo R. Katilius.

### Viešinti sumos neleido

Už kiek universitetas nupirko archyvą, R. Katilius tikino negalintis atskleisti ne dėl to, kad nenorėtų, tačiau dėl pasirašytos sutarties sąlygų.

„Sutartyje nurodyta, kad nė viena pusė sumos neskelbia. Tai – ne mano, o jų pačių sąlyga. O kiek man ir mano žmonai liko gyvent? Gal kokį dešimt metų. Taip, suma iš šalies gal ir atrodyt nemaža. Bet jei dešimčiai metų išdalytumė, ta suma kas mėnesį būtų verta gyvenimo minimumo Lietuvoje“, – atskleidė profesorius.

### Šarūnas Birutis, Kultūros ministras

Apgailestaujame, kad tas archyvas neliko Lietuvoje. Ministerija suinteresuota, kad mūsų išėivijos menininkų ar kitų garsių žmonių darbai, archyvai liktų Lietuvoje, – šiuo metu viceministrai kaip tik sprendžia klausimą, kaip inventorizuoti tuos įvairius darbus, įvertinti, netgi gražinti juos į Lietuvą, jei jie yra išvežti. Bet už pirmtakų darbus negalime atsakyti, neįsiimame vertinti, kas kiek padarė, kas ne. Kitą vertus, sužinoti apie tokias vertybes, kai pats jų turintis žmogus neskelbia apie jas, taip pat sudėtinga.

### Tomas Venclova, poetas, J. Brodskio bičiulis

Stanford universitete yra daug archyvinės medžiagos iš viso pasaulio, beje, ir lietuviškos, – nematau nieko blogo, kad J. Brodskio medžiaga ten pateko. Ten ji lengvai prieinama viso pasaulio mokslininkams, ir iš viso Stanford yra antras ar trečias pagal prestižą universitetas pasaulyje (po Harvard ir, turbūt, Oxford).

Reikėtų paminėti, kad nemažai medžiagos apie J. Brodskį yra muziejuje Venclovų namuose (Pamėnkalnio g. 34), ten ren-

giamos ir jo parodos, buvo organizuojama tarptautinė konferencija apie jį bei jo ryšius su Lietuva. Prie viso to daug prisidėjo Katilių šeima.

### Persekiotas, tremtas, apdovanotas

Josifas Aleksandrovičius Brodskis gimė Leningrade, žydų šeimoje 1940 m. Tėvas Aleksandras buvo profesionalus fotografas, dirbęs sovietų jūrų laivynė, mama Marija – vertėja. Šeima gyveno itin skurdžiai, buvo marginalizuota ir dėl savo tautybės, jiems teko išgyventi Leningrado apsiastį, badauti. Itin nepaklusnūs paauglys Josifas, sulaukęs 15 metų, metė mokyklą, įsidarbino fabrike frezuotoju (sprendimas buvo susijęs ir su problemomis mokykloje, ir su noru finansiškai palaikyti šeimą), tuo pat metu nesėkmingai bandė įstoti į povandeninių laivų jūreivių mokyklą. Netrukus panoro tapti gydytoju, dirbo morge, vėliau – įvairius kitus darbus, pavyzdžiui, katilinės kuriku laive, netgi švyturio sargu, kelerius metus dalyvavo įvairiose geologinėse ekspedicijose. Tuo pat metu J. Brodskis labai daug, nors ir padrikai, skaitė, daugiausia poeziją, filosofinę ir religinę literatūrą, savarankiškai mokėsi anglų, lenkų kalbų.

1959-aisiais susipažino su garsiais poetais ir menininkais – Jevgenij Rein, Anatolij Naiman, Vladimir Ufland, Bulatu Okudžava, Sergej Doblatov. Beje, jo poetinį skoni formavo ir Osip Mandelštam, Boris Slucki, Marinos Cvetajevos, Anos Achmatovos, su kuriais jis netrukus taip pat susipažino, kūryba. Nors rašyti, kaip pats yra užsiminęs, J. Brodskis pradėjo būdamas 18-os, pirmąkart viešai su savo poezija pasirodė 1960-ųjų vasarį Poetų turnyre – jo eilėraštis „Žydų kapinės“ sukėlė tikrą skandalą. 1960-aisiais su draugu, buvusiu pilotu Olegu Šachmatovu, sukūrė planą, kaip pagrobti lėktuvą ir išskristi už geležinės TSRS uždangos, tačiau tam nesiryžo. O. Šachmatov netrukus buvo sulaikytas KGB dėl neteisėto ginklų laikymo, išsidavė apie planą – J. Brodskį netrukus taip pat sulaikė KGB, tačiau paleido po dvejų parų.

Tikrosios J. Brodskio problemos su sistema prasidėjo 1963-ųjų pabaigoje, po straipsnio laikraestyje „Vakarinis Leningradas“, kurį pasirašė trys autoriai – M. Medvedev, Jakov Lerner, ir Antanas Jonynas. Straipsnyje buvo pateiktos neva J. Brodskio poezijos citatos (iš tiesų, tai buvo poeto Dmitrij Babišev citatos, taip pat ir viena ti-

## 200-ASIS GIUSEPPE VERDI GIMTADIENIS

Spalio 10-oji yra italų operos genijaus Giuseppe Verdi gimimo diena. Šiomet muzikinis pasaulis ją švęs 200-ąją kartą. Ta proga Lietuvos nacionalinis operos ir baletų teatras rengia šventinę Giuseppe Verdi (1813–1901) savaitę. Spalio 4–10 d. bus parodyti spektakliai „Traviata“, „Otelas“, „Ernanis“ ir „Rigoletas“, vyks susitikimai su menininkais, o prieš „Otelą“ spektaklį **solistui Virgilijui Noreikai pirmą kartą teatro istorijoje bus iškilmingai įteiktas LNOBT emerito garbės vardas.**

Simboliška, kad šventinę savaitę spalio 4 d. pradės „Traviata“ – ypatingas spektaklis Lietuvos operos scenoje. Ant pirštų galima suskaičiuoti sezonus, kada „Traviatos“ nebuvo teatro repertuare: spalio 4-ąją „Traviata“ bus parodyta jau 772-ąją kartą. Būtent su „Traviatos“ premjera 1920 m. sausio 31 d. savo gyvavimą Kaune pradėjo nacionalinė operos trupė – LNOBT lopšys. Dirigentų ir solistų sąrašas, atlikusių „Traviatą“ per visus tuos 94 metus, išpūdingas, pradedant legendiniu tenoru Kipru Petrausku.

Spalio 4 d. Violetą ir Alfredą dainuosiantys Raminta Vaicekauskaitė ir Edmundas Seilius yra jau 30-oji solistų pora, kurių herojai mylės ir kentės LNOBT scenoje. Arūno Malikėno Žermonas yra 25-

asis tėvas, teiksiantis paguodą savo sceniniams vaikams. Taip pat dainuos Vilija Mikštaitė (pirmą kartą Flora), Jurgita Lopetaitė, Rafailas Karpis, Eugenijus Chrebtovas ir kiti solistai. Diriguos svečias iš Italijos Pieras Carlo Orizio.

Šis „Traviatos“ spektaklis skiriamas vienos iš ryškiausių Violetos vaidmens atlikėjų, Irenos Ylienės, jubiliejui.

Spalio 5 d. šventinę savaitę pratęs „Otelas“. Prieš spektaklį pirmą kartą teatro istorijoje bus įteiktas LNOBT emerito garbės vardas. Juo bus pagerbtas Virgilijus Noreika – „ištisa epocha Lietuvos operoje“, anot LNOBT generalinio direktoriaus Gintauto Kėvišo. Otelas buvo vienas ryškiausių V. Noreikos vaidmenų, o spalio 5-ąją šią partiją dainuos maestro mokinys Kristian Benedikt (Vaidas Vyšniauskas). Dezdemoną įkūnys Lietuvos operos primadona Sigutė Stonytė, Jagą – Dainius Stumbras, taip pat dainuos Laima Jonutytė, Audrius Rubežius, Liudas Norvaišas ir kiti solistai. Diriguos Martynas Staškus.

Spalio 9 d. bus rodomas naujausias LNOBT pastatymas, opera „Ernanis“ – viena iš rečiau pasaulyje statomų G. Verdi operų. Prancūzų statytojai – režisierius Jeanas-Claude Berutti ir scenografas Rudy Sabounghi – veiksmą perkėlė

trijos ligininėse arba tremtis, tad jis iš pradžių išvyko į Austrijos sostinę Vieną, vėliau gavo pasiūlymą dėstyti Mičigano universitete, kituose JAV universitetuose, jo poezija buvo verčiama į anglų kalbą, 1986-aisiais jis išleido ir pirmąjį poezijos rinkinį anglų kalba „Less than one“ („Mažiau nei vienas“ – angl.). J. Brodskio eilėraščius į lietuvių kalbą daugiausia vertė jo bičiulis Tomas Venclova, taip pat Algirdas Patackas, Sigitas Geda, Markas Zingeris.

1983 m. mirė J. Brodskio motina, 1984 m. – tėvas, tačiau sovietų valdžia jam į tėvų laidotuves taip ir neleido atvykti.

Net kelis kartus J. Brodskis lankėsi Vilniuje, apie čia patirtus įspūdžius byloja ir jo poezija – eilėraščių ciklas „Lietuviškas divertismentas“, mini poema „Lietuviškas noktiurnas“.

J. Brodskis taip pat rašė pjeses, vertė iš anglų, lenkų, net lietuvių (T. Venclovos eilėraščius) kalbos. 1987-aisiais poetas įvertintas Nobelio literatūros premija. J. Brodskis mirė 1996 m. New York, palaidotas Venecijoje.

*Ignas Jačauskas, delfi.lt*



Operos solistas Virgilijus Noreika.

*M. Aleksos nuotr.*

į Madrido Prado muziejų, o pagrindinę heroję Elvyrą pavertė Diego Velazqueso paveikslų heroje. Tai – tik trečias naujojo pastatymo spektaklis LNOBT scenoje, jame dainuos premjerinė solistų sudėtis: Marcas Helleris (JAV), Sandra Janušaitė, Arūnas Malikėnas, Tadas Girininkas ir kiti. Pirmą kartą spektaklį diriguos Martynas Staškus.

Tikrąją G. Verdi gimimo dieną, spalio 10-ąją, paskutinį kartą bus rodomas „Rigoletas“, 2003 m. pastatytas režisieriaus Gintaro Varno. Atsisveikinimo spektaklyje dainuos viešnia iš Lenkijos Anna Siminska (Džilda), Dainius Stumbras (Rigoletas), Edmundas Seilius (Hercogas), taip pat – Tadas Girininkas, Inesa Linaburgytė, Liudas Norvaišas ir kiti solistai. Diriguos Martynas Staškus.

### PARODA 1863 METŲ SUKILIMUI PAMINĖTI

Nuo rugsėjo 25 d., Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje veikia paroda „1863 metų sukilimo dalyvių gyvenimo vaizdai dokumentuose“. Joje pristatomi sukilimo dalyvių rašyti asmeniniai dokumentai (egodokumentai): dienoraščiai, laiškai, prisiminimai. Dokumentuose užfiksuoti faktai ir mintys padeda geriau atskleisti šio istorinio įvykio dalyvių asmeninius išgyvenimus, pažiūras, tarpusavio santykius bei vykusius istorinius, socialinius ir kultūrinius procesus. Paroda veiks iki spalio 18 d.

Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka – viena didžiausių dokumentinio paveldo saugyklų Lietuvoje, kurioje gausu dokumentų, atspindinčių visus 1863 m. sukilimo etapus. Kiekvienas besidomintis gali susipažinti su sukilimo istoriją liudijančiais dokumentais: nuo 1861 m. baudžiavos panaikinimo reformos rengimo, apie politinius įvykius Lietuvoje ir Lenkijoje

Valandą prieš kiekvieną spektaklį LNOBT Raudonojoje fojė rengiami susitikimai su žiūrovais. Spalio 4 d. prieš Irenos Ylienės jubiliejui skirtą spektaklį „Traviata“ žiūrovai turės progą išgirsti prisiminimų apie šią solistę bei kitas lietuviškosios scenos Violetas. Spalio 5 d. prieš „Otelą“ rengiamas publikos susitikimas su maestro V. Noreika. Maestro pasidalins savo prisiminimais apie nueitą kelią, apie „Otelą“.

Spalio 9 d. valandą iki „Ernanio“ vyks pokalbis su G. Verdi šventinėje savaitėje tris iš keturių spektaklių diriguosiančiu Martynu Staškumi apie G. Verdi operas, jų dirigavimą ir tradicijas.

Spalio 10 d. prieš operą „Rigoletas“ spektaklio režisierius Gintaras Varnas prisimins, kaip buvo kuriamas šis pasta-

tymas, atskleis, kokie tolesni jo planai operoje. Visų susitikimų pradžia 17 val. 30 min. Įėjimas su spektaklio bilietais.

Taip pat spalio 10 d. visi besidomintieji opera kviečiami į VIII tarptautinį operos kritikų seminarą „Didysis Verdi Lietuvoje“. Renginys vyks nuo 10 val. LNOBT Raudonojoje fojė. Seminaro svečiai – operos kritikai iš Italijos, Vokietijos ir Lietuvos. Renginys nemokamas (daugiau informacijos [www.opera.lt](http://www.opera.lt)).

Šių metų pavasarį didelio publikos susidomėjimo sulaukė LNOBT surengta Richard Wagner savaitė, skirta jo 200-osioms metinėms. Tad ir dabar teatras tikisi nemenkesnio žiūrovų dėmesio, kviesdamas drauge švęsti italų operos genijaus Giuseppe Verdi 200-ąją gimtadienį. **LRT**

(Atkelta iš 9 psl.)

### APIE NOBELIO...

krai iš J. Brodskio eilėraščių, tačiau ji buvo ištraukta iš konteksto, sujungta su kitomis eilutėmis, kol galiausiai buvo pateikta su realybe nieko bendra neturinti mintis „Myliu aš svetimą tėvynę“). Tame pačiame leidinyje po kelių mėnesių pasirodė skaitytojų reikalavimas „nuteisti veltėdį Brodskį“, taigi poetas, apkaltintas veltėdžiavimu, po kelių mėnesių iš tiesų buvo nuteistas ir ištremtas į Archangelsk sritį, Norinskąj kaimą.

Ši sufabrikuota byla neliko nepastebėta ir Vakaruose – rusų inteligentų pastangomis ir dėl Vakarų spaudos protestų 1965 m. gruodį, po to, kai teismo posėdžio stenograma ir keliolika J. Brodskio eilėraščių buvo išspausdinta New York, poetas paleistas iš tremties. Nors jo eilėraščiai, savaime suprantama, nebuvo spausdinami beveik iki pat TSRS žlugimo, J. Brodskio poezijos nuorašai keliavo iš rankų į rankas.

1972 m. pavasarį jam buvo leista pasirinkti – kalėjimas ir priverstinis gydymas psichia-

dailininko Edvardo Römerio 1868 m. dienoraštis, tremtinio Severino Mikalojaus Römerio prisiminimai. Bibliotekos įkūrėjo advokato Tado Stanislovo Vrublevskio motinos Emilijos Beniovskytės-Vrublevskienės dienoraštis, kuriame ji fiksuoja 1863 metų įvykius, liudija to meto moters požiūrį į sukilimą. Sukilimo tremtinio Edvardo Čapskio laiškai iš Samaros seseriai pasakoja apie tremtinių gyvenimo sąlygas ir pastangas grįžti į tėvynę.

Didžioji dalis eksponuojamų dokumentų parašyti lenkų ir lietuvių kalbomis, keletas jų – to meto žemaičių tarme. Dokumentinę medžiagą papildė sukilėlių fotografijos ir kita ikonografinė medžiaga iš Vrublevskių bibliotekos rankraščių ir retų spaudinių skyrių fondų. Ekspozicijoje yra leidinių, studijų apie šį laikotarpį, įvykius ir žmones. Bene svarbiausi vieno iš sukilimo vadų Jokūbo Geištoro atsiminimai, taip pat Apolonijos Dalevskytės-Sierakauskienės,

(Nukelta 11 psl.)

## FESTIVALIO LANKYTOJAMS DALIJO SUKILIMO MANIFESTĄ

Nuo ankstaos pavasario vykęs 11-asis Bistrampolio festivalis baigėsi. Jis skirtas 1863 m. sukilimo 150-osioms metinėms, nes netoli vykusioms kautynėms vadovavo Bistrampolio dvaro savininko sūnus Vladislavas Bistramas.

Atėjusiųjų į paskutinį festivalio koncertą laukė staigmena – kaip priminimas apie sukilimą dalytas sukilimo manifestas.

Šalia Bistrampolio dvaro atidengti koplytstulpiai sukilimo vadams kunigui Antanui Mackevičiui, dvaro savininko Karolio Bistramo sūnui Vladislavui. Nors caro kariuomenė ir pralaimėjo, vėliau su vadais buvo susidorota – A. Mackevičius pakartas, tik V. Bistramui, pasak jo proanūčio, pavyko pabėgti.

„Jį Ramygalos žydai perrenge rabinu ant karalienės Lizos tilto. Buvo pasakyta, kad tai kurčėbylys rabinas, kad jis vežamas gydyti ir taip jis pabėgo iš carinės imperijos. 10 metų gyveno Drezdene, kita Bistramų giminės atšaka – kurliandiškoji atšaka – visada buvo lojali carui“, – pasakoja festiva-

lio organizatorius dr. kun. Rimantas Gudelis.

Bistrampolio dvare saugomas ne tik Vladislavo atminimas, įrengta ir knygnešių koplytėlė, menanti pasipriešinimo judėjimą, carui uždraudus lietuvišką spaudą po 1863-ųjų sukilimo.

„Patriarchas buvo Jurgis Bielinis. Jis mirė mano proprosenelio sodyboje – Mitkų sodyboje. Ir mes kartu su broliu pasitarę nusprendėm, kad šitą vietą galima įprasminti pakabinant kryžių, po kuriuo J. Bielinis likus vienam mėnesiui iki nepriklausomybės gavo širdies smūgį“, – sako R. Gudelis.

Šiais metais sutvarkytos Panevėžio rajone esančios sukilėlių kapavietės. Bistrampolio festivalį baigė pirmą kartą lietuviškai atliktas Brodvėjaus miuziklas „Mirtinas bučinyš“. LRT



Lietuvos kultūros paveldo objektas Bistrampolio dvaras, turintis archeologinę, istorinę, kraštovaizdinę vertę yra 14 kilometrų nuo Panevėžio, netoli Uliūnų gyvenvietės.

## „DIRVAI“ AUKOJO

J.Sabaliauskas, Rocky River, OH.....100  
A.Venckunas, Santa Monica, CA.....80  
R.Gricius, Agoura Hills, CA..76  
A.Puteris, Toronto, CAN.....50  
B.Timms-Navikas, Mentor, OH.50  
G.Indreika, Chicago, IL .....45  
M.Ambrose, Lewes, DE.....28  
R.Baika, Salem, NH.....28  
D.Gatautis, Clev. Hts., OH.....26  
D.Armonas, Mentor, OH.....20  
D.Dunduras, Cleveland, OH..20  
J.Savaitis, York, PA.....10  
V.Tamulis, Cleveland, OH .....10  
A.Petraitenė, St. Pete. Bch., FL.8

**Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame**

## MIELI „DIRVOS“ SKAITYTOJAI IR RĖMĖJAI,

2013 metų „DIRVOS“ lėšų telkimo vėjus sparčiai artėja prie galo. Jis baigsis loterija 2013.11.1. Jūsų dėmesys „DIRVAI“ visada buvo ir lieka labai svarbus. Be jūsų finansinės paramos nebūtų „DIRVOS“. Anksčiau jums buvo išsiuntinėti loterijos biuletiniai su prašymu juos išplatinti ir šakneles gražinti „DIRVAI“. Jei jūs to dar neatlikote, maloniai prašome tai neatidėliojant padaryti. Tuo jūs tik sustiprinsite savo paramą „DIRVAI“.

„Vilties“ draugijos valdyba

## A.† A. Architektui KUNO VON KIPARSKI

išėjus į amžinybę Jo žmonai, Nijolei Bartuškaitei von Kiparski ir visai šeimai, reiškia užuojautą ir kartu liūdi.

Romas ir Brutenis Veitai ir jų šeimos

Po sunkios ir ilgos ligos, mirus

## A.† A. JADVYGAI ČAPIENEI – (ČAPKEVIČIENEI),

mūsų mielai dainos draugei „Čiurlionio“ ansamblyje ir vėliau gyvenime, skaudžios netekties valandose reiškiamo gilią užuojautą sūnams: RAIMONDUI, EDMUNDUI, ARTŪRUI ir NIDUI, bei jų šeimoms, dukrai DIANAI ir jos šeimai, kurie globojo ir slaugė ją, po jos vyro EDMUNDO mirties, bei visiems giminėms ir artimiesiems.

A. Giedraitienė,  
S. Gedgaudienė,  
A. Petraitenė,  
A. Raulinaitienė,  
A. Sagiene,  
A. Stempužienė,  
V. Juodvalkis,  
M. ir K. Marcinkevičiai



1863 sukilimo meto piešinys, simbolizuojantis Lietuvos, Lenkijos ir Baltarusijos draugystę ir vienybę su neišaiškintų asmenų parašais. LMAVB RS F 37-111279 piešinys

(Atkelta iš 10 psl.)

### PARODA 1863 METŲ...

Konstantino Kalinausko spausdintinis palikimas.

Jau atlikta nemaža darbų tiriant, siekiant priminti ir įamžinti 1863 m. sukilimą, tačiau dar ne visi sukilėliai įamžinti, net ne visų pavardės žinomos. Ši paroda – tai bandymas priminti sukilime dalyvavusius asmenis, jų mintis ir nuotaikas, lydėjusias link svarbiausio sukilėlių tikslo – už jų ir mūsų laisvę. LRT

UNITED STATES POSTAL SERVICE® (All Periodicals Publications Except Requester Publications)			
1. Publication Title DIRVA	2. Publication Number 1 5 7 - 5 8 0	3. Filing Date September 19, 2013	
4. Issue Frequency bi-weekly	5. Number of Issues Published Annually 26	6. Annual Subscription Price \$ 55.00	
7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4®) 19807 Cherokee Ave., Cleveland, OH 44119-0010		Contact Person A. V. Matulionis Telephone (include area code) 1 216531-8150	
8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer) P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010			
9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank)			
Publisher (Name and complete mailing address) American Lithuanian Press & Radio Assn. "Viltis" P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010			
Editor (Name and complete mailing address) Vytautas Radvius 2713 West 71st St., Chicago, IL 60629-2005			
Managing Editor (Name and complete mailing address) n/a			
10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.)			
Full Name	Complete Mailing Address		
American Lithuanian Press & Radio Assn. "Viltis"	P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010		
11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box <input checked="" type="checkbox"/> None			
Full Name	Complete Mailing Address		
12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates) (Check one) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes: <input type="checkbox"/> Has Not Changed During Preceding 12 Months <input type="checkbox"/> Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement)			
PS Form 3526, August 2012 (Page 1 of 3) (Instructions Page 3) PSN 7530-01-000-9931 PRIVACY NOTICE: See our privacy policy on www.usps.com.			
13. Publication Title DIRVA	14. Issue Date for Circulation Data Below September 17, 2013		
15. Extent and Nature of Circulation			
Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months			
No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date			
a. Total Number of Copies (Net press run)	800	800	
b. Paid Circulation (By Mail and Outside the Mail)	(1) Mailed Outside-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	461	424
	(2) Mailed In-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	n/a	n/a
	(3) Paid Distribution Outside the Mails Including Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Paid Distribution Outside USPS®	17	20
	(4) Paid Distribution by Other Classes of Mail Through the USPS (e.g., First-Class Mail®)	90	83
c. Total Paid Distribution (Sum of 15b (1), (2), (3), and (4))	560	527	
d. Free or Nominal Rate Distribution (By Mail and Outside the Mail)	(1) Free or Nominal Rate Outside-County Copies Included on PS Form 3541	28	27
	(2) Free or Nominal Rate In-County Copies Included on PS Form 3541	n/a	n/a
	(3) Free or Nominal Rate Copies Mailed at Other Classes Through the USPS (e.g., First-Class Mail)	23	23
	(4) Free or Nominal Rate Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)	4	4
e. Total Free or Nominal Rate Distribution (Sum of 15d (1), (2), (3), and (4))	55	54	
f. Total Distribution (Sum of 15c and 15e)	615	581	
g. Copies not Distributed (See instructions to Publishers #4 (page #3))	185	219	
h. Total (Sum of 15f and g)	800	800	
i. Percent Paid (15c divided by 15f times 100)	90.0	89.0	
16. <input type="checkbox"/> Total circulation includes electronic copies. Report circulation on PS Form 3526-X worksheet.			
17. Publication of Statement of Ownership <input checked="" type="checkbox"/> If the publication is a general publication, publication of this statement is required. Will be printed on October 1, 2013 issue of this publication. <input type="checkbox"/> Publication not required.			
18. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner  Publisher		Date September 19, 2013	
I certify that the information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties).			
PS Form 3526, August 2012 (Page 2 of 3)			

## LIETUVOS VYRŲ KREPŠINIO RINKTINEI - SIDABRAS

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė Europos čempionate Slovėnijoje pelnė sidabro medalius. Liublianos „Stožice“ arenoje vykusiam finale lietuviai 66:80 (22:19, 12:31, 16:18, 16:12) nusileido pirmą kartą istorijoje laimėjusiai Prancūzijos rinktinei su NBA žvaigžde Tony Parker priėšakyje.

Finalo pradžia kaip ir dera vyko taškas į tašką. Antro kėlinio viduryje lietuviai po dviejų Renaldo Seibučio baudų buvo priekyje 31:29, tačiau tada Jonas Kazlauskas atliko iškart net kelis keitimais, o prancūzai tuo neįtikėtinai pasinaudojo - spurtas 21:3 ir jie po dviejų kėlinių kontroliavo padėtį (50:34).

Po didžiosios pertraukos lietuviams nė karto taip ir nebe-pavyko sumažinti savo deficito iki vienženkliai. Priešingai, itin komandiškai žaidę prancūzai kelis kartus pirmavo 20 taškų skirtumu ir neleido suabejoti savo pranašumu.

Ilgiau nei du mėnesius – nuo liepos 15 d. (pirmos rinktinės stovyklos) iki rugsėjo 22 d. (paskutinių pirmenybių rungtynių) – aukota vasara, poilsis ir asmeninis gyvenimas. Ir tai daryta ne dėl pinigų.

Visa tai galima prisiminti apie Lietuvos rinktinės krepšininkus, iš Slovėnijos sostinės Liublianos parvežusius sidabro medalius.

Lietuvos Vyriausybė rinktinei už iškovotus sidabro medalius skyrė 240 tūkst. litų premiją. Jei šią sumą dalintume tik žaidėjams, kiekvienam dvyliktuko nariui išeitų lygiai po 20 tūkstančių Lt, tačiau, be abejonės, savo dalį gaus ir treneriai bei pagalbinis personalas, tad krepšininkams atiteks kiek mažiau.

Ar ši premija klubuose šimtus tūkstančių ar net milijonus uždirbantiems žaidėjams adekvati? Sunku pasakyti, tačiau bent jau didžiausias algas gaunantiems Linui Kleizai, Jonui Valančiūnui, Donatui Motiejūnui ir Jonui Mačiuliui ji turėtų kelti šypseną.

L. Kleizos metinis atlyginimas - 4,6 mln. JAV dolerių (tiek puolėjas gaus nepaisant to, kad Toronto „Raptors“ klubas, pasinaudojęs amnestijos taisykle, jį atleido) arba 11,765 mln. Lt. Vadinasi, per dieną L. Kleiza, kuris artimiausius dvejus metus atstovaus Stambulo „Fenerbahce Ulker“, vidutiniškai gauna 32,234 tūkst. Lt. Taigi tam, kad uždirbtų Vyriausybės kiekvienam žaidėjui skirtą premiją jam užtenka beveik pusdienio.

J. Valančiūno alga pagal kontraktą su „Raptors“ šį sezoną - 3,526 mln. JAV dolerių



Lietuvos rinktinė vieningai užkėlė koją ant nugalėtojų pakylės. Ne ant pirmo laiptelio, kur karaliavo prancūzai. Slovėnijoje pasibaigusių 38-ojo Europos vyrų krepšinio čempionato finale Lietuvos rinktinė 66:80 pralaimėjo Prancūzijos krepšininkams ir pelnė sidabro medalius.

EPA-ELTA nuotr.

arba 9,02 mln. Lt. Tai - 24,711 tūkst. Lt per dieną, kas irgi yra šiek tiek daugiau nei 20 tūkst. Lt. premija.

Huston „Rockets“ puolėjas Donatas Motiejūno metinė sutartis įvertinta 1,423 mln. JAV dolerių arba 3,639 mln. Lt. Per dieną jo pajamos - 9970 Lt. Jam prireikia vos dviejų dienų, kad uždirbtų tiek, kiek valstybė jam skyrė už Europos čempionato sidabrą.

Su Atėnų „Panathinaikos“ ekipa kontraktą pratęsęs Jonas Mačiulis per sezoną turėtų gauti apie 450 tūkst. eurų arba 1,554 mln. Lt. Tai - 4,257 Lt per dieną. Tad vienam kovingiausių rinktinės žaidėjų 20 tūkst. Lt premiją uždirbti pačiam užtrunka kiek daugiau nei pusę savaitės.

Beje, jei lietuviai būtų tapę čempionais, jiems buvo numatyta beveik dvigubai didesnė – 450 tūkst. Lt premija.

#### Poilsui laiko nelieka

Kiek krepšininkams po Europos čempionato liko poilsio prieš naują sezoną? Į Prezidentūrą atsiimti valstybinių apdovanojimų (ordinų) atvyko tik penki žaidėjai.

„Gal jie jau pradeda išsivažinėti – matote, dabar klubai spaudžia, pinigai dideli ir visa kita. Kai kas išvažiuo į Kauną, Linas Kleiza su manimi atsisveikino jau Slovėnijoje“, - į žurnalistų klausimą, kodėl Prezidentūroje tiek mažai krepšininkų, po sveikinimų atsakė treneris Jonas Kazlauskas.

Ir iš tiesų: L. Kleiza su „Fenerbahce Ulker“ klubu jau jau žaidžia „Rixos Cup“ turnyre Stambule, o netru-

kus žais rungtynes su Kauno „Žalgiriu“, kurio gretose - Martynas Pocius ir Robertas Javtokas.

Naujojo Lietuvos krepšinio lygos (LKL) čempionato startas - irgi rugsėjo 26 d., o Vilniaus „Lietuvos rytas“, kuriam atstovauja Renaldas Seibutis, pirmas rungtynes žais su Klaipėdos „Neptūnu“.

Ant pečiaus kojų sukėlė negulės ir J. Valančiūnas bei D. Motiejūnas. Jau netrukus prasidės NBA klubų treniručių stovyklos, o ikisezoninių rungtynių maratonas startuos po kiek daugiau nei savaitės - spalio 5 d.

J. Kazlauskas, kuris su Lietuvos krepšinio federacija yra pasirašęs ketverių metų kontraktą (iki 2016 metų Rio de Žaneiro olimpinė žaidynių pabaigos), tai pat jau tvarkosi dokumentus, nes jo laukia Kinijoje treniruojama ekipa Guangdongo „Southern Tigers“.

#### Kas dalyvaus krepšinio pasaulio pirmenybėse?

Pasibaigus Europos krepšinio pirmenybėms liko vos keturios vietos į kitais metais Ispanijoje vyksiančias planetos krepšinio pirmenybes. Iš viso kitais metais vyksiančiose varžybose dalyvaus 24 komandos.

4 kelialapius FIBA išdalins atsižvelgdama į tam tikrus kriterijus: sportinį, ekonominį, šalies valdžios požiūrį.

Į kvietimą pretenduojančios federacijos kartu su paraiška galės įteikti ir piniginę paramą. Surinkti pinigai bus skirti krepšinio populiarinimui. Likusios čempionato dalyvės paaiškės vasario 1-2 dienomis.

delfi, trytas, LRT, ELTA

Now serving all Lithuanians in Ohio  
as well as former Taupa members.



Latvian Cleveland  
Credit Union

1385 Andrews Avenue  
Lakewood, OH 44107

216-228-1996 or 800-577-1996

[latvian@ameritech.net](mailto:latvian@ameritech.net)

[www.latvianclevelandcu.org](http://www.latvianclevelandcu.org)

We offer personal service.  
Savings, CD's, IRA's, loans,  
online banking, direct deposit,  
wires to Lietuva and more...

P.S. TIRE Inc.  
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts  
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200<sup>th</sup> St.  
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON  
Laidojimo Įstaiga



William J. Jakubs Sr.  
William J. Jakubs Jr.  
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185<sup>th</sup> Street, Cleveland, OH 44119  
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095  
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA girdima antradieniais  
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: [WWW.WPAT930AM.COM](http://WWW.WPAT930AM.COM)

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas,  
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.  
Fax: (718) 479-8923. E-mail: [amberwings@mac.com](mailto:amberwings@mac.com)